

Wymagania edukacyjne z przedmiotu historia niezbędne do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych dla klas IV, V, VI, VII, VIII w roku szkolnym 2025/2026

Cele przedmiotowego systemu oceniania:

- dostarczenie informacji uczniowi na temat poziomu jego wiedzy z danej grupy zagadnień,
- stworzenie możliwości uczniowi do uzupełnienia jego wiedzy dotyczącej zagadnień zawartych w programie nauczania,
- wskazanie obszarów, zagadnień i treści merytorycznych wymagających od ucznia ponownego przeanalizowania,
- dostarczenie informacji opiekunom ucznia na temat jego postępów i osiągnięć edukacyjnych,
- zmotywowanie ucznia do dalszej pracy.

Cele kształcenia:

- opanowanie przez ucznia wiedzy teoretycznej z zakresu przewidzianego przez program nauczania dla danej klasy,
- rozwijanie postawy patriotyzmu, poszanowania do tradycji polskiej i poczucia przynależności,
- zainteresowanie uczniów losem przeszłych pokoleń i ich dokonaniem, kształtowanie szacunku do nich,
- zapoznanie ucznia z najważniejszymi źródłami historycznymi, rozwijanie umiejętności pracy z nimi,
- rozwijanie umiejętności pracy z mapą i atlasem historycznym,
- kształtowanie postawy zrozumienia dla starszych pokoleń,
- rozwijanie myślenia przyczynowo - skutkowego, formułowania ocen i wniosków,
- wzbudzenie postawy ciekawości świata, chęci do nauki itp.

Obszary oceniania:

- Treści merytoryczne opanowane w ramach zajęć;
- Umiejętności:
 - wskazywanie związków przyczynowo – skutkowych,
 - praca z mapą/atlasem historycznym,
 - pozyskiwanie informacji z różnorodnych źródeł,
 - praca w grupie,
 - formułowanie merytorycznych argumentów,
 - kreowanie wypowiedzi na dany temat ustnie i pisemnie;
- Dodatkowe aktywności ucznia:
 - udział w olimpiadach, konkursach historycznych, wydarzeniach promujących historię itp.

Formy i sposoby oceniania osiągnięć ucznia

1. Sprawdzian

- Nauczyciel ustala termin sprawdzianu z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisuje do terminarza w dzienniku elektronicznym.
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności ucznia na sprawdzianie, ma on obowiązek w przeciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły zaliczyć sprawdzian. Jeśli pomimo tego nie przystąpi do niego, nauczyciel w trybie dowolnym ma prawo sprawdzić czy opanował on wiedzę z danej części materiału. Jeśli uczeń nie przystąpi do sprawdzianu w wybranej przez nauczyciela formie, otrzyma ocenę niedostateczną.
- Nauczyciel zobowiązany jest do sprawdzenia prac w ciągu dwóch tygodni.
- Uczeń ma prawo jednokrotnie przystąpić do poprawy oceny z danego sprawdzianu i może poprawiać każdą ocenę. Poprawa sprawdzianu odbywa się do tygodnia od daty wystawienia oceny. Do dziennika elektronicznego zostaje wpisana zarówno ocena ze sprawdzianu, jak i ocena z jego poprawy.
- Sprawdzone sprawdziany i ich poprawy dostępne są do wglądu dla uczniów i ich opiekunów.

2. Kartkówka/odpowiedź ustna

- Nauczyciel ma prawo (bez wcześniejszej zapowiedzi) sprawdzić wiedzę ucznia z trzech ostatnich lekcji w sposób pisemny bądź ustny.
- W przypadku odpowiedzi ustnej nauczyciel - po sprawdzeniu wiedzy ucznia – informuje go o uzyskanej ocenie. Na sprawdzenie odpowiedzi pisemnej ma dwa tygodnie.
- Wystawione oceny nie podlegają poprawie.
- Za zgodą nauczyciela (i w momencie przez niego wyznaczonym), uczeń ma prawo zrobić zdjęcie ocenionej pisemnej pracy.

Uczeń pisząc sprawdzian/kartkówkę korzysta wyłącznie z wiedzy własnej, nie przepisuje odpowiedzi na pytania od innych uczniów, a także zobowiązuje się nie korzystać z telefonu komórkowego, smartwatcha i innych tego typu urządzeń elektronicznych. W przypadku złamania tej zasady, nauczyciel może uznać pracę ucznia za niesamodzielną.

3. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego

4. Prace pisemne na zajęciach

5. Praca w grupach

6. Prezentacja danych treści i zagadnień związanych z przedmiotem (np. prezentacja multimedialna, plakat itp.)

7. Wypowiedzi ustne na zajęciach

8. Ocena nieobowiązkowej pracy domowej

9. Aktywność ucznia na zajęciach

Nauczyciel, oceniając aktywność ucznia na zajęciach, bierze pod uwagę jego zaangażowanie

w wykonywanie bieżących zadań, proponowanie rozwiązań tych zadań, zgłaszanie się do odpowiedzi oraz aktywny udział w lekcji.

Sprawdziany, kartkówki i wszystkie prace pisemne uczeń zobowiązany jest pisać przy użyciu nieścieralnego długopisu w kolorze niebieskim lub czarnym. Wyjątki stanowią prace pisane przy użyciu komputera, za wyraźną zgodą nauczyciela.

Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć dwukrotnie w półroczu. Zgłoszenie nieprzygotowania możliwe jest wyłącznie na początku zajęć, przed sprawdzeniem przez nauczyciela obecności. Uczeń ma obowiązek ustnie poinformować nauczyciela o chęci zgłoszenia nieprzygotowania. Skutkuje ono możliwością niepisania kartkówki i nieudzielania odpowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji. Nieprzygotowanie obejmuje także brak zeszytu lub innych materiałów potrzebnych na zajęciach. Uczeń nie musi zgłaszać nieprzygotowania w przypadku braku podręcznika.

Oceny bieżące

Celujący (6)

Bardzo dobry (5)

Dobry (4)

Dostateczny (3)

Dopuszczający (2)

Niedostateczny (1)

Dopuszczalne jest także stawianie ocen bieżących: celujący -, bardzo dobry +, bardzo dobry -, dobry +, dobry -, dostateczny +, dostateczny -, dopuszczający+, dopuszczający-, niedopuszczający +.

Aktywność na zajęciach oceniana jest również poprzez stawianie plusów i minusów.

Kryteria oceniania

Celujący

Uczeń:

- opanował treści programowe w stopniu wysokim, odznaczając się przy tym także wiedzą wykraczającą poza program nauczania,
- potrafi sprawnie posługiwać się mapą historyczną i atlasem,
- bez problemów wskazuje związki przyczynowo – skutkowe między danymi wydarzeniami, rozumie je,
- jest przygotowany do zajęć,
- jest aktywny na lekcjach,
- samodzielnie poszerza swoją wiedzę historyczną, wykorzystując przy tym informacje z różnych źródeł,
- prawidłowo dokonuje analizy tekstów źródłowych,

Szkoła Podstawowa nr 310 im. Michała Byliny

- jest krytyczny wobec danych wydarzeń historycznych i postaci, potrafi dokonać ich oceny,
- używa pojęć wprowadzonych na zajęciach, rozumie ich znaczenie,
- zeszyt przedmiotowy prowadzi w sposób wzorowy,
- odnosi sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Bardzo dobry

Uczeń:

- opanował cały materiał przewidziany w programie nauczania dla danej klasy,
- używa pojęć wprowadzonych na zajęciach, rozumie je,
- prawidłowo analizuje teksty źródłowe,
- widzi związki przyczynowo – skutkowe wydarzeń i procesów historycznych,
- bez problemu pracuje z mapą i atlasem historycznym,
- jest aktywny na zajęciach,
- dokonuje oceny postaci i wydarzeń historycznych,
- prowadzi zeszyt w sposób, który nie budzi zastrzeżeń,
- jest przygotowany do zajęć.

Dobry

Uczeń:

- opanował znaczną większość materiału przewidzianego w programie nauczania dla danej klasy,
- odtwórczo dokonuje ocen i wysnuwa wnioski,
- poprawnie stosuje pojęcia wprowadzone na zajęciach,
- jest przygotowany do zajęć,
- prowadzi zeszyt w sposób, który nie budzi zastrzeżeń,
- prawidłowo analizuje teksty źródłowe,
- poprawnie pracuje z mapą i atlasem historycznym.

Dostateczny

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości z zakresu przewidzianego przez program nauczania dla danej klasy,
- w sposób odtwórczy przywołuje na ogół poprawne wnioski i oceny,
- w większości poprawnie stosuje poznane pojęcia,

Szkoła Podstawowa nr 310 im. Michała Byliny

- nie zawsze jest przygotowany do zajęć,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Dopuszczający

Uczeń:

- opanował częściowo podstawowe treści zawarte w programie nauczania na danym etapie,
- biernie uczestniczy w lekcjach,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- często jest nieprzygotowany do zajęć.

Niedostateczny

Uczeń:

- nie opanował w sposób wystarczający zakresu wiedzy wymaganego na danym etapie kształcenia,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub prowadzi go niekonsekwentnie i wybiórczo,
- jest notorycznie nieprzygotowany do zajęć,
- nie wykazuje chęci do nauki i opanowania materiału.

Ocena śródroczna i roczna

Do wystawienia oceny śródrocznej czy rocznej niezbędne jest uzyskanie przynajmniej trzech ocen cząstkowych w ciągu jednego półrocza. Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną wszystkich ocen cząstkowych, wszystkie z nich są jednak brane pod uwagę w stopniu zależnym od ich wagi.

Tryb uzyskiwania wyższej oceny rocznej

Uczeń ma prawo starać się o podwyższenie oceny rocznej – jeśli nie zgadza się z oceną zaproponowaną mu przez nauczyciela. W tym celu uczeń powinien złożyć u nauczyciela pisemną prośbę (podpisaną przez niego i jego opiekunów) w ciągu 5 dni od otrzymania proponowanej oceny. Poprawa oceny odbywa się w wyznaczonym przez nauczyciela terminie w formie określonej w tzw. „kontrakcie”. O zakresie materiału i formie poprawy uczeń informowany jest w chwili ustalania terminu poprawy. Jeśli uczeń spełni wymagania dotyczące poprawy oceny zawarte w „kontrakcie”, ocena roczna zostanie podwyższona zgodnie z warunkami „kontraktu”.

WYMAGANIA EDUKACYJNE. KLASA 4

Nr lekcji ¹	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa ²
DZIAŁ I. ZAPOZNAJ SIĘ Z HISTORIĄ							
1.	Historia... Co to takiego? Zagadnienia: • historia jako dzieje, • praca historyka, • epoki w dziejach człowieka.	Uczeń wie, co to jest historia i czym zajmuje się historyk.	Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka.	Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii.	Uczeń rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość oraz wpływ współczesnych zdarzeń, także z własnego życia, na kształtowanie się przyszłej historii.	Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenie historyczne oraz jego przyczyny i skutki.	III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń: 1) wyjaśnia, na czym polega praca historyka.
	Poznaj to, co nieznane³. Archeologia	Uczeń wie, czym zajmuje się archeolog.	Uczeń wie, jakimi narzędziami i technikami posługuje się archeolog.	Uczeń wymienia przykłady znalezisk archeologicznych i ocenia ich przydatność dla poznawania przeszłości.	Uczeń rozumie znaczenie pracy archeologa dla poznawania przeszłości.	Uczeń dokładnie omawia elementy stanowiska archeologicznego.	Zagadnienia spoza podstawy programowej.

¹ Gwiazdką zostały oznaczone propozycje lekcji, w ramach których są realizowane treści dodatkowe (nieobowiązkowe) wskazane w podstawie programowej, oraz propozycje lekcji dodatkowych poświęconych realizacji wybranych celów ogólnych podstawy programowej.

² Wymaganie szczegółowe: „2. Najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego. Uczeń: 2) wiąże najważniejsze zabytki i symbole kultury polskiej z właściwymi regionami” jest realizowane w ramach kolejnych jednostek lekcyjnych w klasie 4. Porządkowanie wiadomości związanych z tym wymaganiami ułatwia zamieszczona w podręczniku infografika *Przewodnik historyczny czwartoklasisty*.

³ *Poznaj to, co nieznane* to dodatkowe materiały w formie infografik rozszerzające zagadnienia omawiane na lekcji.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
2.	<p>Wśród starych ksiąg, obrazów i budowli</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • źródła historyczne. 	<p>Uczeń wie, co to są: źródło historyczne, legenda, zabytek.</p>	<p>Uczeń wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane.</p>	<p>Uczeń wskazuje różne formy poznawania historii (film fabularny, dzieło malarskie). Rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka, podaje konkretne przykłady.</p>	<p>Uczeń odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne.</p>	<p>Uczeń wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie.</p>	<p>III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń:</p> <p>3) rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych.</p>
3.	<p>Kiedy to było? Historia zegara i nie tylko...</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chronologia, • tysiąclecie, era, przed naszą erą, • określanie wieku wydarzenia na podstawie daty rocznej (w odniesieniu do naszej ery), • obliczanie czasu, który upłynął między wydarzeniami (z okresu naszej ery). 	<p>Uczeń zna różne rodzaje zegarów. Wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tysiąclecie, era).</p>	<p>Uczeń umieszcza wydarzenia na osi czasu. Wie, co to jest chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę (w odniesieniu do naszej ery). Oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami z okresu naszej ery.</p>	<p>Uczeń wie, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze. Rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia.</p>	<p>Uczeń rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery. Na podstawie daty rocznej określa wiek (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).</p>	<p>Uczeń na podstawie daty rocznej określa połowę wieku (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).</p>	<p>1. Chronologia historyczna.</p> <p>2. Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok.</p> <p>3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.</p> <p>III. Refleksja nad historią jako nauką. Uczeń:</p> <p>2) wskazuje sposoby mierzenia czasu w historii i posługuje się pojęciami chronologicznymi.</p>

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
*	Palcem po mapie Zagadnienia: • mapa historyczna, • rodzaje map i planów historycznych.	Uczeń wie, co to są mapa i plan. Wie, co to jest: tytuł mapy, legenda mapy.	Uczeń wie, jakie są rodzaje map i planów historycznych. Wskazuje na mapie konkretne miejsca i określa ich przynależność państwową.	Uczeń odróżnia różne rodzaje map historycznych. Wskazuje różnice między mapą dawną i współczesną.	Uczeń rozumie znaczenie czytania mapy dla poznania zjawisk i procesów historycznych.	Uczeń odczytuje legendę dowolnej mapy historycznej i wskazuje zamieszczone w legendzie symbole na mapie.	II. Analiza i interpretacja historyczna. 2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
DZIAŁ II. MOJA HISTORIA, MOJA OJCZYZNA							
4.	Ja i moja historia Zagadnienia: • tradycja rodzinna, • pokolenie, • tablice genealogiczne.	Uczeń wie, co to są: pamiątka rodzinna, zwyczaj, tablica przodków.	Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków. Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie.	Uczeń rysuje tablicę przodków i tablicę potomków. Gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa.	Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny.	Uczeń sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia.	I. Elementy historii rodzinnej i regionalnej. Uczeń: 1) zbiera informacje na temat historii swojej rodziny, gromadzi pamiątki rodzinne i opowiada o nich.
5.	Wielka i mała ojczyzna Zagadnienia: • region, • mała ojczyzna.	Uczeń wie, co to są: ojczyzna, patriotyzm, region.	Uczeń wie, co to jest mała ojczyzna.	Uczeń rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii.	Uczeń znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny. Interesuje się życiem lokalnym.	Uczeń wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”.	I. Elementy historii rodzinnej i regionalnej. Uczeń: 2) poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
							zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje.
	Poznaj to, co nieznane. Polska niejedno ma imię	Uczeń zna pojęcia gwary, stroju regionalnego.	Uczeń wskazuje na mapie i nazywa region, w którym mieszka.	Uczeń wskazuje na mapie i nazywa główne regiony współczesnej Polski.	Uczeń rozumie znaczenie lokalnych zwyczajów jako elementu polskiej kultury.	Uczeń opowiada o zwyczajach swojego regionu: gwarze, stroju regionalnym, potrawach.	Zagadnienia wykraczające poza podstawę programową.
6.	Nasze polskie symbole Zagadnienia: • stolica Polski, • godło, flaga i hymn państwowy, • historia polskiego godła.	Uczeń wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe.	Uczeń wymienia najważniejsze polskie święta państwowe.	Uczeń rozumie, że mamy obowiązek chronić nasze symbole narodowe i okazywać im szacunek.	Uczeń rozumie konieczność zdobywania wiedzy o ojczyźnie.	Uczeń, posługując się przykładami, opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków.	II. Najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego. Uczeń: 1) zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn państwowy), najważniejsze święta narodowe i państwowe, potrafi wytłumaczyć ich znaczenie.
7.	Legendarne początki Zagadnienia: • legendy polskie.	Uczeń wie, co to jest legenda.	Uczeń zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu.	Uczeń rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości. Wymienia przykłady legend związanych	Uczeń opowiada przykładową legendę związaną z wybranym regionem Polski. Wskazuje w legendzie elementy realne	Uczeń zna legendę o Kraku i Wandzie.	Zagadnienia wykraczające poza podstawę programową.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
				z różnymi regionami Polski.	i fikcyjne.		
DZIAŁ III. W POLSCE PIASTÓW I JAGIELLONÓW							
8.	W czasach Mieszka i Dobrawy Zagadnienia: • Gniezno, • państwo Mieszka I.	Uczeń wie, co to są: plemię, gród.	Uczeń zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I.	Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Odróżnia źródło historyczne od legendy.	Uczeń wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich. Rozumie wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości.	Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 1) księciu Mieszku i czeskiej Dobrawie – chrzcie Polski.
9.	Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski Zagadnienia: • zjazd gnieźnieński.	Uczeń wie, kto to byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry.	Uczeń zna datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego. Opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha.	Uczeń wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski. Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie.	Uczeń rozumie znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha przez Bolesława Chrobrego. Podejmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego.	Uczeń wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia św. Maurycego.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 2) Bolesławie Chrobrym – pierwszym królu – i zjeździe w Gnieźnie.
	Poznaj to, co nieznanne. Koronacja	Uczeń rozpoznaje insygnia koronacyjne.	Uczeń omawia funkcje poszczególnych insygniów władzy monarszej.	Uczeń wymienia najważniejsze etapy uroczystości koronacyjnych w średniowieczu.	Uczeń wymienia i krótko omawia wszystkie etapy uroczystości koronacyjnych w średniowieczu.	Uczeń opowiada ze szczegółami o średniowiecznych uroczystościach koronacyjnych.	Zagadnienia spoza podstawy programowej.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
*	Wśród średniowiecznych zakonników Zagadnienia: • zajęcia średniowiecznych zakonników, • rola zakonów na ziemiach polskich.	Uczeń wie, co to jest klasztor. Wymienia zajęcia średniowiecznych zakonników.	Uczeń omawia zajęcia średniowiecznych zakonników. Opowiada o przepisywaniu ksiąg.	Uczeń wymienia dwa średniowieczne zakony. Zna pojęcia opata i relikwii.	Uczeń rozumie znaczenie klasztorów w średniowieczu.	Uczeń rozpoznaje po strojach benedyktyna i cystersa.	Treści dodatkowe [...]. 2. Misja św. Wojciecha. Zakony w Polsce. Rozwój piśmiennictwa i rolnictwa.
10.	Polska Kazimierza Wielkiego Zagadnienia: • wzmocnienie państwa, • Akademia Krakowska, • uczta u Wierzyńka.	Uczeń wie, kto to był Kazimierz Wielki.	Uczeń wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Wie, kto to był Mikołaj Wierzynek. Zna datę założenia Akademii Krakowskiej.	Uczeń wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego na początku jego panowania i przyłączone do Polski przez tego władcę. Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.	Uczeń rozumie znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski i je ocenia. Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.	Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 3) Kazimierzu Wielkim – ostatnim z Piastów.
11.	Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch państw Zagadnienia: • Jadwiga i Jagiełło, • przyczyny unii Polski z Litwą.	Uczeń wie, kto to byli Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło.	Uczeń zna legendę o klamerce królowej Jadwigi. Wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie. Zna datę zawarcia unii	Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego. Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej.	Uczeń zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie.	Uczeń samodzielnie ocenia unię w Krewie.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 4) królowej Jadwidze, Władysławie Jagielle, unii polsko-litewskiej

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
			w Krewie.				i zwycięstwie grunwaldzkim.
12.	Wielka wojna z Krzyżakami Zagadnienia: • przyczyny i skutki bitwy pod Grunwaldem,	Uczeń wie, kim byli Krzyżacy. Zna datę bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń zna przebieg bitwy pod Grunwaldem. Opowiada o bitwie pod Grunwaldem. Odczytuje z planu przebieg bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo. Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald. Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami.	Uczeń rozumie znaczenie bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń opowiada o przyjęciu przez Władysława Jagiełłę dwóch nagich mieczy przed bitwą grunwaldzką (patrz: karta pracy do lekcji 12.)	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 4) królowej Jadwidze, Władysławie Jagielle, unii polsko-litewskiej i zwycięstwie grunwaldzkim.
*	Rycerze i turnieje Zagadnienia: • średniowieczny zamek i jego mieszkańcy.	Uczeń wie, kto to byli: rycerz, giermek. Wie, co to jest herb. Wymienia elementy średniowiecznego zamku.	Uczeń wie, kto to był paż. Wie, co to są: turniej rycerski, pasowanie na rycerza. Podaje przykładowe zasady kodeksu rycerskiego.	Uczeń wyjaśnia pojęcia: herb, turniej, pasowanie na rycerza. Wie, jakie były funkcje poszczególnych elementów średniowiecznego zamku.	Uczeń rozumie znaczenie kodeksu rycerskiego.	Uczeń wyjaśnia na przykładzie Zawiszy Czarnego, czy średniowieczny rycerz może być wzorem dla współczesnego człowieka.	Treści dodatkowe [...]. 3. Zamki i rycerze. Znaczenie, uzbrojenie, obyczaje.
13.	Astronom, który poruszył Ziemię Zagadnienia: • życie krakowskich żaków, • Mikołaj Kopernik – wykształcenie	Uczeń wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik.	Uczeń opowiada o życiu Mikołaja Kopernika. Opowiada o życiu krakowskich żaków.	Uczeń opowiada, jakie wykształcenie miał Mikołaj Kopernik. Wskazuje na mapie miejsca związane z Mikołajem Kopernikiem. Objaśnia, czego	Uczeń wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.	Uczeń zna najślawniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 5) Mikołaju Koperniku i krakowskich żakach.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	i dorobek.			dotyczyła teoria heliocentryczna.			
DZIAŁ IV. W CZASACH ZWYCIĘSTW I LATACH NIEWOLI							
14.	Jan Zamoyski – wódz i mąż stanu Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • edukacja, • działalność polityczna, • działalność kulturalna. 	Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski.	Uczeń wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia.	Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”. Wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów. Wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów.	Rozumie rolę wybitnej jednostki w dziejach.	Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa).	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 6) Janie Zamoyskim – wodzu i mężu stanu.
15.	W czasach skrzydlatych jeźdźców Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • czasy potopu szwedzkiego, • Jan III Sobieski i wyprawa wiedeńska. 	Uczeń wie, kim był Jan III Sobieski oraz zna bohaterów wojen XVII w., np. Stefana Czarnieckiego, Augustyna Kordeckiego. Zna datę bitwy pod Wiedniem.	Uczeń wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz. Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją. Zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego. Zna słowa drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> .	Uczeń wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu. Rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego.	Uczeń zna datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski. Rozumie treść drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> .	Uczeń samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 7) królu Janie III Sobieskim i innych bohaterach wojen XVII w.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
*	Epoka stanisławowska Zagadnienia: • obiady czwartkowe, • Komisja Edukacji Narodowej, • Bernardo Belotto zwany Canalettem.	Uczeń wie, kiedy powołano Komisję Edukacji Narodowej.	Uczeń wymienia osiągnięcia króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie kultury. Wie, kim byli Marcello Bacciarelli i Canaletto. Rozpoznaje na ilustracji pałac Na Wodzie w Łazienkach Królewskich w Warszawie.	Uczeń wie, w jakim celu powołano Komisję Edukacji Narodowej. Wie, co to były Szkoła Rycerska i obiady czwartkowe.	Uczeń wie, kto to byli Ignacy Krasicki i Grzegorz Piramowicz. Rozumie znaczenie rozwoju nauki i sztuki.	Uczeń opowiada szczegółowo o kulturze epoki stanisławowskiej, np. o dziełach Ignacego Krasickiego lub Marcello Bacciarellego.	Treści dodatkowe [...]. 7. Obiady czwartkowe króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Rozkwit kultury za ostatniego króla.
16.	Insurekcja kościuszkowska Zagadnienia: • <i>Konstytucja 3 maja</i> , • Tadeusz Kościuszko – naczelnik powstania, • kosynierzy, • III rozbiór Polski.	Uczeń zna datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji. Wie, kto to był Tadeusz Kościuszko. Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski.	Uczeń zna datę insurekcji kościuszkowskiej. Wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy. Wie, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe.	Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru Polski. Opowiada o bitwie pod Raławicami. Wie, co to była <i>Konstytucja 3 maja</i> i rozumie jej znaczenie. Wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie.	Uczeń ocenia insurekcję kościuszkowską – wskazuje jej mocne i słabe strony.	Uczeń na podstawie wiedzy z bieżącej lekcji (i ewentualnie z lekcji dodatkowej <i>*Epoka stanisławowska</i>) wymienia przyczyny rozbiorów Polski.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 8) Tadeuszu Kościuszcze i kosynierach spod Raławic.
17.	Dał nam przykład Bonaparte	Uczeń wie, kto i kiedy napisał tekst <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> .	Uczeń wie, kto to byli: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski,	Uczeń opowiada o powstaniu Legionów Polskich.	Uczeń rozumie znaczenie Napoleona dla sprawy polskiej.	Uczeń ocenia działania Napoleona w odniesieniu	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> Legiony Polskie we Włoszech – Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki, <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>. 	Zna na pamięć pierwszą zwrotkę i refren polskiego hymnu.	Józef Wybicki. Wie, kiedy powstały Legiony Polskie. Zna na pamięć polski hymn.			do Polaków.	i opowiada o: 9) Janie Henryku Dąbrowskim i Józefie Wybickim oraz polskim hymnie.
18.	Powstańcy styczniowi i podziemne państwo Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> przyczyny i przebieg powstania styczniowego, Romuald Traugutt – ostatni przywódca powstania styczniowego. 	Uczeń wie, co to były branka i Cytadela warszawska. Zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego.	Uczeń wie, co to były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział. Wie, kto to był Romuald Traugutt.	Uczeń wie, że w 1830 roku wybuchło powstanie listopadowe. Wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego. Rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką.	Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego. Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy miejsca związane z powstaniem styczniowym i zna jego lokalnych bohaterów.	Uczeń ocenia powstanie styczniowe.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 10) Romualdzie Trauguttie i powstańczym państwie.
*	O polską mowę Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> walka Polaków z germanizacją i rusyfikacją. 	Uczeń wie, co to były rusyfikacja i germanizacja.	Uczeń wie, co to jest tajne nauczanie. Omawia sytuację Polaków w poszczególnych zaborach. Opowiada o oporze Polaków wobec rusyfikacji oraz germanizacji (Michał Drzymała,	Uczeń wie, co to jest <i>Rota</i> Marii Konopnickiej. Wie, co to były rugi pruskie.	Ocena znaczenie oporu Polaków wobec zaborców.	Uczeń zna i rozumie treść <i>Roty</i> .	Treści dodatkowe [...]. 10. Strajk dzieci we Wrześni. Germanizacja, rusyfikacja.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
			dzieci z Wrześni).				
19.	W laboratorium wielkiej uczonej Zagadnienia: ● edukacja Marii Skłodowskiej, ● największe osiągnięcia naukowe i pozanaukowe Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń wie, z czego zasłynęła Maria Skłodowska-Curie.	Uczeń wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń wie, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla.	Uczeń ocenia działalność Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 11) Marii Skłodowskiej-Curie – laureatce Nagrody Nobla.
DZIAŁ V. TRUDNE DZIEJE OSTATNICH STU LAT							
20.	Józef Piłsudski i jego żołnierze Zagadnienia: ● polskie formacje zbrojne w czasie I wojny światowej, ● rola Józefa Piłsudskiego w czasie I wojny światowej, ● polityka mocarstw wobec Polaków.	Uczeń zna datę rozpoczęcia I wojny światowej. Wie, kto to był Józef Piłsudski.	Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową. Wie, kto to był Roman Dmowski. Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej.	Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej. Wie, kto to był Józef Haller. Rozumie, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości.	Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego.	Uczeń ocenia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w czasie I wojny światowej.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 12) Józefie Piłsudskim i jego żołnierzach.
*	Bitwa Warszawska	Uczeń zna datę Bitwy Warszawskiej.	Uczeń rozumie pojęcia: Armia Czerwona,	Uczeń wymienia przyczyny i skutki	Uczeń, rozumie określenie „Cud nad	Uczeń wyjaśnia znaczenie Bitwy	Treści dodatkowe [...]. 9. Bitwa Warszawska

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	Zagadnienia: ● wojna polsko-bolszewicka, ● Bitwa Warszawska i jej znaczenie.		bolszewicy. Opowiada o przebiegu Bitwy Warszawskiej.	wojny Polski z bolszewicką Rosją. Wskazuje na mapie ziemie, o które Polacy walczyli w okresie kształtowania się granic odrodzonego państwa polskiego.	Wisłą”.	Warszawskiej dla losów Polski i Europy.	1920 r.
21.	Miasto z morza Zagadnienia: ● powojenna odbudowa II Rzeczypospolitej, ● Eugeniusz Kwiatkowski – port w Gdyni i COP.	Uczeń wskazuje na mapie Gdynię i COP.	Uczeń opowiada o powstaniu portu i miasta Gdyni. Uczeń wie, kto to był Eugeniusz Kwiatkowski.	Uczeń wie, kto to był Władysław Grabski. Rozumie znaczenie powstania Gdyni i COP dla odrodzonej Polski.	Uczeń wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości.	Uczeń ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 13) Eugeniuszu Kwiatkowskim i budowie Gdyni.
22.	Szare Szeregi Zagadnienia: ● polityka Niemiec i Związku Sowieckiego w stosunku do okupowanych ziem polskich, ● różne formy oporu Polaków wobec	Uczeń wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu. Wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi. Zna datę rozpoczęcia II wojny światowej.	Uczeń wie, co to były tajne nauczanie i mały sabotaż. Wie, kto to byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”. Opowiada o akcji pod Arsenalem.	Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne. Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami.	Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć Polaków prześladowanych podczas II wojny światowej. Jeśli to możliwe, znajduje w swojej okolicy miejsca związane	Uczeń wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuje w czasie i opowiada o: 14) „Zośce”, „Alku”, „Rudym” i „Szarych Szeregach”.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	okupantów.				z prześladowaniami ludności polskiej podczas II wojny światowej i zna lokalnych bohaterów tego okresu.		
	Poznaj to, co nieznanne. Powstańcza barykada	Uczeń zna datę dzienną rozpoczęcia powstania warszawskiego.	Uczeń wie, ile dni trwało powstanie warszawskie. Zna skutki powstania warszawskiego.	Uczeń wie, jaką rolę w powstaniu warszawskim odgrywali najmłodszy powstańcy (harcerze, łącznicy i sanitariuszki).	Uczeń wymienia przyczyny klęski powstania warszawskiego.	Uczeń ocenia powstanie warszawskie.	Zagadnienia spoza podstawy programowej.
23.	Żołnierze niezłomni Zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie się komunistycznej władzy w Polsce, opór Polaków wobec władzy komunistycznej w pierwszych latach po II wojnie światowej. 	Uczeń zna datę zakończenia II wojny światowej. Wie, kto to byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna „Inka”.	Uczeń wie, na czym polegała specyfika władzy komunistów w Polsce. Wie, kto to byli żołnierze niezłomni (wyklęci). Opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.	Uczeń wyjaśnia określenie „żołnierze niezłomni”. Rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja.	Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć żołnierzy niezłomnych.	Uczeń ocenia działania komunistycznych władz w powojennej Polsce.	IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 15) Witoldzie Pileckim – jego wojennych i powojennych wyborach, Danucie Siedzikównie „Ince”.

Nr lekcji	Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
24.	<p>Bohaterowie Solidarności</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● polskie społeczeństwo i komunistyczne władze, ● powstanie Solidarności, stan wojenny, ● okrągły stół i upadek komunistycznej władzy w Polsce. 	<p>Uczeń zna datę roczną powstania Solidarności. Zna bohaterów „Solidarności”, np. Lecha Wałęsę.</p>	<p>Uczeń zna datę wprowadzenia stanu wojennego. Wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko.</p>	<p>Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego. Dostrzega związek między działalnością „Solidarności” a obaleniem komunizmu w Polsce. Zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych.</p>	<p>Uczeń rozumie znaczenie powstania „Solidarności” dla historii Polski i Europy.</p>	<p>Uczeń ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca 1989 roku.</p>	<p>IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 17) „Solidarności” i jej bohaterach.</p>
25.	<p>Papież Polak</p> <p>Zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● młodość i działalność Karola Wojtyły jako biskupa i nauczyciela młodzieży, ● papież Jan Paweł II. 	<p>Uczeń wie, kto to był Jan Paweł II (Karol Wojtyła).</p>	<p>Uczeń wie, kto to był Stefan Wyszyński. Wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża. Zna datę pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski. Zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka.</p>	<p>Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II. Uczeń wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.</p>	<p>Uczeń rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce. Rozumie znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski.</p>	<p>Uczeń – jeśli to możliwe – znajduje w swojej okolicy (regionie) miejsca związane z Janem Pawłem II.</p>	<p>IV. Postacie i wydarzenia [...]. Uczeń sytuuje w czasie i opowiada o: 16) papieżu Janie Pawle II i jego pierwszej pielgrzymce do Polski.</p>

Wymagania edukacyjne. Klasa 5

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Dział I. Pradzieje i najdawniejsze cywilizacje						
1. Najdawniejsze dzieje człowieka Zagadnienia 1. Człowiek rozumny. 2. Życie człowieka w okresie paleolitu. 3. Rewolucja neolityczna i zmiany w życiu człowieka. 4. Pierwsi rzemieślnicy i kupcy.	– wskazuje kontynent, z którego pochodzi człowiek; – rozumie pojęcia: wędrowny i osiadły tryb życia oraz potrafi je wyjaśnić	– rozumie pojęcia: neolit, paleolit	– rozumie, dlaczego pierwsi ludzie prowadzili najpierw wędrowny, a później osiadły tryb życia; – wie, dlaczego pojawili się kupcy i rzemieślnicy	– analizuje wpływ przejścia z wędrownego na osiadły tryb życia na zmiany w życiu ludzi na różnych płaszczyznach	– analizuje wpływ warunków geograficznych na życie ludzi i zmiany w nim zachodzące	I. 1)
2. Mezopotamia – narodziny pierwszej cywilizacji Zagadnienia 1. Nowe surowce i nowe narzędzia.	– wskazuje na mapie Mezopotamię; – wymienia trzy osiągnięcia mieszkańców Mezopotamii; – wie, kim był	– omawia znaczenie nowych surowców, z których wykonywano narzędzia; – zna najważniejsze rzeki Mezopotamii; – rozumie znaczenie	– omawia znaczenie wylewów rzek dla rozwoju rolnictwa; – omawia religię politeistyczną; – uzasadnia nazwę – Żyzny Półksiężyc	– wymienia okoliczności, które wpłynęły na powstanie państwa	– analizuje znaczenie wynaleźenia pisma dla funkcjonowania państwa; – wskazuje konsekwencje wynaleźenia koła	I. 2) 3) 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
2. Warunki geograficzne Mezopotamii i ich wpływ na życie ludzi. 3. Powstanie państw w Mezopotamii. 4. Religia i osiągnięcia Mezopotamii.	Hammurabi, i zna założenia jego kodeksu; – wymienia surowce, z których zaczęto wyrabiać narzędzia	słów: politeizm i kodeks				
3. Starożytny Egipt Zagadnienia 1. Warunki geograficzne starożytnego Egiptu i ich wpływ na życie mieszkańców. 2. Faraon i jego władza. 3. Społeczeństwo Egiptu. 4. Pismo egipskie. 5. Bogowie egipscy. 6. Grobowce faraonów. 7. Osiągnięcia Egipcjan.	– wie, nad jaką rzeką leży Egipt; – rozumie pojęcia: faraon i hieroglify; – rozumie pojęcia: politeizm, piramida, sarkofag, mumia; – wymienia trzy osiągnięcia Egipcjan	– wie, dlaczego wylewy Nilu miały wpływ na plony; – wie, czym zajmowali się: faraon, pisarze, rzemieślnicy, kupcy, kapłani; – wymienia bogów egipskich	– wyjaśnia, dlaczego Egipt był nazywany darem Nilu; – rozumie pojęcie monarcha despotyczna; – rozumie, dlaczego Egipcjanie mumifikowali zwłoki	– omawia władzę faraona; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa; – rozumie znaczenie wynalazków Egipcjan	– porównuje Egipt z Mezopotamią pod względem wpływu warunków geograficznych na życie mieszkańców; – porównuje wynalazki poznanych cywilizacji	l. 2) 3) 4) 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
4. Starożytny Izrael Zagadnienia 1. Warunki geograficzne Izraela. 2. Judaizm i jego zasady. 3. Najważniejsze postacie z historii Izraela.	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Palestynę; – rozumie pojęcia: dekalog, judaizm; – wie, w kogo wierzyli Żydzi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: monoteizm, Jahwe; – podaje cechy judaizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na związek warunków geograficznych z zajęciami mieszkańców Palestyny; – wskazuje najważniejsze postacie z historii Izraela i wiąże je z wydarzeniami 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wędrówki i niewolę Żydów 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje cechy judaizmu i chrześcijaństwa, dostrzega korzenie chrześcijaństwa w judaizmie 	I. 2) 3) 5)
Lekcja powtórzeniowa. Pierwsze cywilizacje Zagadnienia 1. Powstanie i osiągnięcia pierwszych cywilizacji.	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje położenie poznanych cywilizacji na mapie; – potrafi podać co najmniej jedną informację na ich temat 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zajęcia mieszkańców poznanych państw; – wskazuje przykłady politeizmu i monoteizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ warunków geograficznych na życie codzienne ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje osiągnięcia omówionych cywilizacji, potrafi je przyporządkować do danego obszaru, dostrzega ich wpływ na zachodzące zmiany 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ osiągnięć na zachodzące zmiany; – potrafi dostrzec różnice między cywilizacjami w różnych dziedzinach życia 	I. 1) 2) 3) 4) 5)
Sprawdzian 1. Pierwsze cywilizacje						

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Dział II. Starożytna Grecja						
6. Cywilizacja starożytnych Greków Zagadnienia 1. Warunki geograficzne i ich wpływ na życie mieszkańców. 2. Miasta-państwa. 3. Kolonizacja grecka.	– wskazuje na mapie starożytną Grecję; – rozumie pojęcie polis; – wymienia zajęcia Greków	– rozumie pojęcia: Hellada, Hellenowie, akropol, agora, kolonia	– dostrzega i omawia wpływ warunków geograficznych na zajęcia i sposób życia starożytnych Greków	– rozumie przyczyny powstania polis; – rozumie przyczyny kolonizacji greckiej	– rozumie przyczyny wpływów greckich w basenie Morza Śródziemnego	l. 2) 3)
7. W demokratycznych Atenach Zagadnienia 1. Demokracja. 2. Zgromadzenie ludowe, urzędnicy ateńscy. 3. Społeczeństwo Aten.	– rozumie pojęcie demokracja	– omawia demokrację jako sposób sprawowania rządów	– wymienia urzędników ateńskich oraz ich kompetencje	– omawia różnice w zadaniach kobiet i mężczyzn oraz obywateli i cudzoziemców	– porównuje współczesną demokrację z demokracją ateńską	l. 3) 4)
8. Wierzenia starożytnych Greków	– rozumie pojęcie politeizm w odniesieniu do wierzeń Greków;	– wymienia najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona,	– zna sposoby oddawania czci bogom	– wie, kim był Homer; – wie, kim byli herosi	– potrafi wskazać znaczenie religii jako czynnika jednoczącego Greków	l. 3)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Zagadnienia 1. Mitologia grecka. 2. Bogowie greccy. 3. Formy oddawania czci bogom	– wie, gdzie była siedziba bogów greckich; – zna co najmniej jednego boga greckiego	Hades, Atenę, Afrodytę, Herę, Apolla; – opisuje wygląd bogów				
9. W teatrze i na igrzyskach Zagadnienia 1. Gimnazjony. 2. Igrzyska olimpijskie. 3. Powstanie teatru. 4. Tragedie i komedie.	– wie, gdzie odbywały się igrzyska; – wie, jak wyglądał teatr grecki	– wskazuje dyscypliny sportowe, które były uprawiane w czasie igrzysk; – wie, jak wyglądała praca i stroje aktorów; – wie, jaka była geneza teatru	– rozumie znaczenie sportu w codziennym życiu Greków; – wie, w jaki sposób nagradzano zwycięzców na igrzyskach	– wie, czym różni się tragedia od komedii; – wymienia twórców tragedii i komedii	– uzasadnia, dlaczego igrzyska i teatr były czynnikami integrującymi Greków	l. 3) 5)
10. Uczeni, pisarze, artyści Zagadnienia 1. Filozofia grecka. 2. Literatura. 3. Architektura i rzeźba.	– potrafi wskazać budynek wzniesiony przez Greków; – rozumie pojęcie filozofia; – wie, jak wyglądało pismo greckie	– rozumie znaczenie pisma dla rozwoju nauki; – wymienia greckich filozofów; – wskazuje nauki, które rozwinęły się w Grecji	– rozróżnia porządki architektoniczne; – wie, czym zajmowali się filozofowie; – zna dokonania Homera	– porównuje osiągnięcia Greków z osiągnięciami dotychczas poznanych cywilizacji	– dostrzega integrujący charakter sztuki i nauki greckiej	l. 2) 3) 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Lekcja powtórzeniowa. Starożytna Grecja Zagadnienia 1. Położenie geograficzne i jego konsekwencje dla Hellady. 2. Osiągnięcia starożytnych Greków. 3. Wierzenia greckie.	– potrafi wskazać Grecję na mapie; – wymienia, co najmniej trzy osiągnięcia Greków w różnych dziedzinach życia	– zna zajęcia Greków; – wymienia rodzaje nauk, które rozwinęły się w Grecji	– wie, jaki był wpływ warunków geograficznych na zajęcia Greków; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania polis i rozwoju nauki	– rozumie wpływ warunków geograficznych na powstawanie polis; – wskazuje czynniki integrujące greckie polis	– dostrzega, czym różni się demokracja ateńska od demokracji współczesnej	I. 2) 3) 4) 5)
Sprawdzian 2. Starożytna Grecja						
Dział III. Starożytny Rzym						
11. Rzym – od królestwa do republiki Zagadnienia 1. Powstanie Rzymu. 2. Rzym w okresie królewskim. 3. Rzym jako republika. 4. Urzędy rzymskie.	– potrafi wskazać Rzym na mapie; – zna pojęcie republika	– wie, kiedy Rzym stał się republiką; – zna zasady funkcjonowania republiki; – wymienia rzymskie urzędy; – wie, jak byli wybierani urzędnicy rzymscy	– wskazuje kompetencje urzędników rzymskich	– porównuje republikę rzymską z demokracją ateńską	– rozumie przyczyny walk plebejuszy z patrycjuszami	I. 2) 3) 4)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
12. Imperium Rzymskie Zagadnienia 1. Podboje Rzymu. 2. Romanizacja prowincji. 3. Niewolnicy. 4. Upadek republiki. 5. Narodziny cesarstwa. 6.	– potrafi pokazać Imperium Rzymskie na mapie; – wie skąd się brali niewolnicy; – rozumie pojęcie cesarstwo	– rozumie pojęcie romanizacja; – wie, kim był Gajusz Juliusz Cezar; – wie, kiedy upadła republika; – omawia położenie niewolników	– wskazuje przyczyny rzymskich podbojów; – wie, jaki był wpływ Rzymian na podbite prowincje	– rozumie, dlaczego doszło do upadku republiki; – wskazuje efekty podbojów rzymskich i upadku republiki	– omawia różnice między republiką a cesarstwem	I. 2) 3) 4)
13. Cywilizacja starożytnego Rzymu Zagadnienia 1. Wpływ Greków na kulturę rzymską. Romanizacja prowincji. 2. Religia Rzymian. 3. Osiągnięcia w budownictwie. 4. Literatura i prawo rzymskie.	– rozumie pojęcia: akwedukt, łuk triumfalny, gladiator; – omawia religię Rzymian	– wymienia bogów rzymskich; – wskazuje osiągnięcia Rzymian w budownictwie; – potrafi wyjaśnić powiedzenie: „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu.”	– opowiada o edukacji rzymskiej; – wymienia rzymskich twórców	– wyjaśnia wpływ Greków na kulturę rzymską; – uzasadnia, że państwo rzymskie było krajem wielu religii	– dostrzega wpływ osiągnięć Rzymian na współczesny świat	I. 3) 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
14. Powstanie chrześcijaństwa i schyłek starożytności Zagadnienia 1. Powstanie i rozwój chrześcijaństwa. 2. Prześladowanie chrześcijan. 3. Chrześcijaństwo religią panującą. 4. Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie.	– zna datę upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie; – wie, gdzie i kiedy narodziło się chrześcijaństwo; – wie, kim był Jezus Chrystus; – rozumie pojęcie chrześcijaństwo	– omawia założenia chrześcijaństwa; – wie, jak wyglądało życie pierwszych chrześcijan; – omawia rozwój chrześcijaństwa; – rozumie pojęcia: barbarzyńcy, tolerancja religijna	– rozumie przyczyny prześladowań chrześcijan; – wskazuje przyczyny słabości Imperium Rzymskiego	– wskazuje przyczyny upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie	– analizuje przyczyny rozwoju chrześcijaństwa	I. 3) 5) 6)
Lekcja powtórzeniowa. Starożytny Rzym Zagadnienia 1. Formy sprawowania władzy. 2. Osiągnięcia Rzymian. 3. Religie w Imperium Rzymskim.	– potrafi wskazać na mapie Rzym; – wymienia różne formy sprawowania władzy; – wie, kim byli Jezus Chrystus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August, – wie, kiedy upadło Cesarstwo Rzymskie na Zachodzie	– umiejscawia w czasie powstanie i upadek Rzymu; – opisuje różne formy ustrojowe; – wymienia osiągnięcia Rzymian w różnych dziedzinach	– opisuje życie pierwszych chrześcijan; – opisuje rzymską edukację	– porównuje różne formy ustrojowe; – przedstawia przyczyny i skutki podbojów rzymskich	– dostrzega wpływy greckie na kulturę rzymską	I. 2) 3) 4) 5) 6)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Sprawdzian 3. Starożytny Rzym						
Dział IV. Początki średniowiecza						
15. Bizancjum Zagadnienia 1. Cesarstwo na wschodzie. 2. Justynian Wielki. 3. Sztuka bizantyjska. 4. Schizma wschodnia.	– wskazuje Bizancjum na mapie; – rozumie pojęcia: cesarstwo wschodnie, schizma wschodnia; – wie, jak wygląda mozaika	– wymienia działania cesarza Justyniana; – wskazuje osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury i architektury; – zna konsekwencje schizmy wschodniej	– wskazuje różnice między cesarstwem wschodnim a zachodnim; – rozumie znaczenie Bizancjum dla zachowania dorobku starożytności	– podaje argumenty uzasadniające przydomek cesarza Justyniana; – wskazuje działania, które miały pomóc w odbudowaniu cesarstwa	– omawia współczesne konsekwencje schizmy wschodniej	II. 2)
16. Powstanie cywilizacji islamu Zagadnienia 1. Powstanie islamu. 2. Założenia islamu. 3. Podboje Arabów. 4. Osiągnięcia Arabów.	– wskazuje na mapie Półwysep Arabski; – wie, kim był Mahomet; – rozumie pojęcia: islam, Koran, muzułmanin, arabeska; – wie, w którym wieku powstał islam	– wymienia założenia islamu; – wskazuje ziemie podbite przez Arabów; – rozumie znaczenie roku 622	– wymienia filary islamu; – omawia politykę Arabów na podbitych terenach	– rozumie, jakie znaczenie mieli Arabowie w przekazaniu potomnym dorobku starożytnych Greków	– rozumie znaczenie handlu i wojen arabskich dla rozprzestrzeniania się osiągnięć innych kultur	II. 1)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Lekcja powtórzeniowa. Początki średniowiecza Zagadnienia 1. Bizancjum. 2. Islam. 3. Nowe państwa europejskie. 4. Chryścianizacja Europy.	– wie, w jaki sposób powstało cesarstwo bizantyjskie; – wie, kto stworzył islam	– wie, kim byli Otton I, Justynian Wielki, Mahomet, oraz zna ich dokonania; – zna zasady islamu	– rozumie znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa; – rozumie pojęcie schizma wschodnia; – rozumie znaczenie powstania islamu i zmian, które wiązały się z wprowadzeniem tej religii	– rozumie przyczyny i skutki przyjmowania chrześcijaństwa	– dostrzega, że czas średniowiecza to czas budowania Europy; – rozumie wpływ chrześcijaństwa na budowę Europy	II. 1) 2)
Sprawdzian 4. Początki średniowiecza						
Dział V. Społeczeństwo, władza i kultura średniowiecznej Europy						
20. Rycerstwo i system lenny Zagadnienia 1. System lenny 2. Zamek ośrodkiem władzy. 3. Od pazia do rycerza. 4. Kultura rycerska.	– wie, kto mógł zostać rycerzem, przedstawia zadania rycerza; – opowiada, na czym polegał system lenny	– opisuje władzę króla w średniowieczu; – przedstawia drogę od pazia do rycerza oraz zadania związane z poszczególnymi stopniami; – rozumie pojęcia: wasal, senior, lenno; – opowiada o zamku i jego roli jako siedziby możnowładcy	– rozumie pojęcie immunitet; – opowiada o ceremonii nadawania lenna; – wie, na czym polegała kultura rycerska	– rozumie przyczyny i skutki powstania systemu lennego	– omawia rolę króla w systemie lennym; – rozumie, jaki wpływ miał system lenny na pozycję króla i sytuację wewnętrzną w państwie	III., IV. 1) 3)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
21. Średniowieczna wieś Zagadnienia 1. Życie codzienne na wsi. 2. Pan i poddani. 3. Osadnictwo. 4. Zmiany w rolnictwie.	– wie jak wyglądało życie na wsi średniowiecznej; – dostrzega różnice między panem a poddanymi	– zna narzędzia używane do pracy na roli w okresie średniowiecza; – wie, na czym polegało osadnictwo	– wymienia obowiązki chłopów i pana; – wskazuje nowe sposoby uprawiania ziemi	– rozumie znaczenie osadnictwa dla właściciela ziemi; – rozumie znaczenie pogody dla życia na wsi	– rozumie wpływ nowych metod uprawiania ziemi i nowych narzędzi na życie mieszkańców wsi	IV. 1) 2)
22. Średniowieczne miasto Zagadnienia 1. Odrodzenie miast. 2. Lokacje miast i ich wygląd. 3. Funkcje miast. 4. Mieszkańcy miast i ich zajęcia.	– wie, czym zajmowali się mieszkańcy miast; – potrafi opisać wygląd średniowiecznego miasta	– wie, jakie grupy społeczne mieszkały w średniowiecznych miastach; – rozumie pojęcia: cech, mistrz, czeladnik; – wymienia funkcje miast	– opowiada o procesie lokowania miasta i jego cechach; – rozumie, jakie znaczenie miały cechy	– rozumie, dlaczego właściciele ziemi dążyli do lokowania miast; – opisuje samorząd miasta w średniowieczu	– przedstawia podobieństwa i różnice między miastem współczesnym a średniowiecznym	IV. 1) 2) 3)
23. Kościół i kultura na zachodzie Europy	– wymienia style architektoniczne średniowiecza; – wie, co się działo na	– wymienia przykłady średniowiecznych zakonów; – wie, gdzie powstał	– wymienia najstarsze uniwersytety; – rozumie rolę uniwersytetu;	– rozumie wpływ duchowieństwa i chrześcijaństwa na życie	– porównuje rolę zakonów w średniowieczu i we współczesności	IV. 3) 4)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Zagadnienia 1. Powstanie i rola zakonów. 2. Uniwersytety. 3. Style architektoniczne w średniowieczu.	uniwersytecie; – wie, czym się zajmowali zakonnicy	pierwszy zakon, zna jego założyciela; – rozumie zasadę „Módl się i pracuj”	– wie, czym zajmowali się dominikanie i franciszkanie	w średniowiecznej Europie		
24. Spór cesarstwa z papieżem Zagadnienia 1. Odnowienie cesarstwa przez Ottona I. 2. Upadek znaczenia papieża. 3. Program reform. 4. Spór między Henrykiem IV a Grzegorzem VII. 5. Konkordat w Wormacji. [Treści dotyczące odnowienia cesarstwa przez Ottona I znajdują się w podręczniku w rozdziale 18. <i>Nowe państwa na zachodzie Europy</i>]	– wie, kto został cesarzem w 962 r. – wie, czego dotyczył spór między papieżem a cesarzem	– wie, kim byli: Henryk IV i Grzegorz VII; – rozumie pojęcie konkordat wormacki; – opowiada o etapach sporu między papieżem a cesarzem; – wymienia założenia reformy kościoła zaproponowane przez klasztory benedyktyńskie	– rozumie określenie „pójść do Kanossy” i zna jego genezę	– rozumie znaczenie koronacji cesarskiej Ottona I; – rozumie przyczyny sporu między papieżem a cesarstwem; – rozumie przyczyny zmian zaproponowanych przez klasztory benedyktyńskie	– rozumie znaczenie konkordatu w Wormacji dla stosunków między Kościołem a państwami średniowiecznej Europy	III.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Lekcja powtórzeniowa. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy Zagadnienia 1. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. 2. Konflikty średniowiecznego świata.	– opisuje życie chłopca, rycerza, mieszczanina, duchownego w średniowieczu	– wymienia style architektoniczne średniowiecza i potrafi je rozpoznać	– dostrzega wpływ systemu lennego na funkcjonowanie wsi	– wskazuje zmiany zachodzące na wsi, rozumie ich znaczenie	– rozumie rolę chrześcijaństwa w kształtowaniu się średniowiecznej Europy	III., IV. 1) 2) 3) 4)
Sprawdzian 5. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy						
Dział VI. Polska pierwszych Piastów						
26. Narodziny państwa polskiego	– wie, kim był Mieszko I; – wie, kiedy Polska	– wymienia największe plemiona zamieszkujące ziemie	– wie, kiedy była bitwa pod Cedynią; – rozumie znaczenie	– wskazuje przyczyny i skutki przyjęcia chrześcijaństwa	– analizuje zmiany spowodowane przez chrzest w kontekście	V. 1) 2)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Zagadnienia 1. Słowianie na ziemiach dzisiejszej Polski. 2. Podboje Mieszka I. 3. Przyjęcie chrztu. 4. Budowa państwa przez Mieszka I.	przyjęła chrzest	polskie; – opowiada o tworzeniu państwa polskiego; – opowiada o przyjęciu chrztu	podbojów dla tworzenia państwa Mieszka		międzynarodowego położenia Polski	
27. Panowanie Bolesława Chrobrego Zagadnienia 1. Misja biskupa Wojciecha. 2. Utworzenie arcybiskupstwa w Gnieźnie. 3. Zjazd gnieźnieński. 4. Wojny Bolesława Chrobrego. 5. Koronacja Bolesława Chrobrego.	– wie, kto był następcą Mieszka I; – wie, kim był św. Wojciech; – wie, w którym roku Bolesław Chrobry został królem i kiedy był zjazd w Gnieźnie	– wie, kto i kiedy brał udział w zjeździe gnieźnieńskim; – opowiada o misji biskupa Wojciecha; – wie, z kim Bolesław Chrobry toczył wojny i zna rezultat tych wojen	– wskazuje przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego	– rozumie znaczenie powołania pierwszego arcybiskupstwa na ziemiach polskich	– rozumie, jak koronacja wpłynęła na sytuację Polski w Europie	V. 3)
28. Upadek i odbudowa państwa pierwszych Piastów	– wie, jaka dynastia sprawowała rządy w średniowiecznej Polsce;	– wymienia problemy Polski w I połowie XI w.	– wymienia przyczyny problemów Polski w XI w.; – wskazuje działania	– rozumie przyczyny problemów wewnętrznych państwa polskiego	– wskazuje skutki koronacji Bolesława Śmiałego i zamordowania	V. 3) 4)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Zagadnienia 1. Rządy Mieszka II. 2. Kryzys monarchii. 3. Kazimierz Odnowiciel i jego działania. 4. Bolesław Śmiały i biskup Stanisław. [Definicja terminu monarchia patrymonialna znajduje się w podręczniku w rozdziale 17. Państwo karolińskie]	– wie, kim byli Mieszko II, Bolesław Śmiały, Kazimierz Odnowiciel		mające na celu poprawę sytuacji Polski podejmowane przez kolejnych władców		biskupa Stanisława	
30. Społeczeństwo Polski pierwszych Piastów Zagadnienia 1. Życie na wsi i w grodzie. 2. Powinności – daniny i usługi. 3. Wojowie i duchowni.	– wymienia grupy społeczne w Polsce średniowiecznej; – wie, jakie były zajęcia wojów; – zna pojęcia: możnowładca, wojowie, duchowieństwo	– opisuje życie na wsi, w mieście	– wskazuje różnice występujące między poszczególnymi stanami	– dostrzega wpływ chrześcijaństwa na funkcjonowanie państwa polskiego	– rozumie, jakie znaczenie miały powinności poszczególnych grup społecznych dla funkcjonowania państwa	V. 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Lekcja powtórzeniowa. Polska pierwszych Piastów Zagadnienia 1. Powstanie państwa polskiego. 2. Społeczeństwo polskie w okresie wczesnopiastowskim.	– wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów; – wymienia władców z dynastii Piastów; – wie, co się wydarzyło w 966 r., 1000 r., 1025 r., 1138 r	– omawia działania pierwszych władców z dynastii Piastów	– wskazuje grupy społeczne zamieszkujące ziemie polskie, omawia ich zajęcia	– rozumie i wymienia przyczyny oraz skutki przyjęcia chrztu, zjazdu w Gnieźnie, pierwszej koronacji	– rozumie, jaki wpływ miało przyjęcie chrześcijaństwa na zmiany w różnych dziedzinach życia w Polsce	V. 1) 2) 3) 4) 5)
Sprawdzian 6. Polska pierwszych Piastów						
Dział VII. Polska dzielnicowa i zjednoczona						
31. Rozbicie dzielnicowe Zagadnienia 1. Polska dzielnicowa. 2. Sąsiedzi Polski dzielnicowej. 3. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski.	– wie, co oznaczał podział Polski na dzielnice	– zna sąsiadów Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – wie, z kim walczyli Polacy w okresie rozbicia dzielnicowego, i zna efekty tych walk	– wie, w jaki sposób układały się stosunki z sąsiadami Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – opisuje proces budowania państwa krzyżackiego	– wymienia skutki testamentu Bolesława Krzywoustego; – wskazuje skutki stosunków Polski z sąsiadami	– wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego na różnych płaszczyznach	VI. 1) 2) 3)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
4. Najazd Mongołów. [Treści dotyczące tzw. testamentu Bolesława Krzywoustego znajdują się w podręczniku w rozdziale: 29. <i>Panowanie Bolesława Krzywoustego</i>]						
32. Społeczeństwo i gospodarka Polski dzielnicowej Zagadnienia 1. Wieś w średniowieczu. 2. Kolonizacja na prawie niemieckim. 3. Powstanie stanów.	– wymienia stany w społeczeństwie polskim; – wie, na czym polegała kolonizacja; – zna pojęcie trójpolówka	– opowiada o procesie kolonizacji na prawie niemieckim; – wymienia zajęcia różnych stanów	– rozumie znaczenie zmian w rolnictwie dla życia ludzi	– analizuje znaczenie kolonizacji dla rozwoju gospodarczego; – wskazuje, w jaki sposób kształtował się samorząd na wsi, a jak w mieście	– rozumie, w jaki sposób ukształtowały się poszczególne grupy społeczne w Polsce	VI. 3)
33. Odbudowa Królestwa Polskiego Zagadnienia	– wie, kto i kiedy zjednoczył ziemie polskie; – wie, jakie ziemie	– wymienia kolejnych władców Polski; – wie, kiedy Polska utraciła Pomorze	– wskazuje przyczyny zjednoczenia ziem polskich, – rozumie znaczenie	– opowiada o próbach odzyskania utraconych ziem –	– rozumie znaczenie zjednoczenia ziem polskich dla zmiany położenia	VI. 2) 4)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Zwolennicy zjednoczenia. 2. Przemysł II królem Polski. 3. Koronacja Wacława II na króla polskiego. 4. Zjednoczenie ziem polskich przez Władysława Łokietka. 5. Konflikt Polski z Krzyżakami	Polska utraciła na rzecz Krzyżaków	Gdańskie; – wskazuje wydarzenie uznawane za zakończenie rozbicia dzielnicowego	utrąty Pomorza; –		międzynarodowego Polski	
34. Polska Kazimierza Wielkiego Zagadnienia 1. Problemy Polski po przejściu władzy przez Kazimierza Wielkiego. 2. Pokój z Czechami i Krzyżakami. 3. Działania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie gospodarki,	– wie, kto był ostatnim królem Polski z dynastii Piastów; – rozumie powiedzenie „Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.”	– wymienia działania Kazimierza Wielkiego w różnych dziedzinach; – wie, kiedy została utworzona Akademia Krakowska	– rozumie znaczenie powołania Akademii Krakowskiej; – omawia, w jaki sposób Kazimierz Wielki rozwiązał problemy z Czechami i Krzyżakami	– omawia znaczenie pokoju z Krzyżakami i Czechami dla Polski		VII. 1) 2)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
obronności, prawodawstwa. 4. Utworzenie Akademii Krakowskiej.						
35. Polska w unii z Węgrami i Litwą Zagadnienia 1. Unia z Węgrami. 2. Ludwik Węgierski i Jadwiga na tronie polskim. 3. Unia personalna z Litwą. 4. Wielka wojna z zakonem. 5. Wojna Trzynastoletnia [Treści dotyczące wojny trzynastoletniej znajdują się w podręczniku w rozdziale 36. Jagiellonowie w Europie Środkowej]	– wie, z kim Polska zawarła unie w XIV w.; – wie, kim byli: Jadwiga i Władysław Jagiełło; – rozumie pojęcie: Krzyżacy; – wie, jaki był rezultat bitwy pod Grunwaldem, wie, kto w niej walczył; – zna nazwę dynastii, która rządziła Polską od 1385 roku; – wie, kiedy Polska odzyskała Pomorze Gdańskie	– omawia przyczyny zaproszenia Krzyżaków do Polski; – opowiada o zawarciu unii Polski z Węgrami i Litwą; – opowiada o chrzcie Litwy i tzw. wielkiej wojnie z Krzyżakami; – wie, dlaczego doszło do wojny z Krzyżakami w 1409 r.; – wie, jakie były efekty drugiego pokoju toruńskiego;	– rozumie przyczyny zawarcia przez Polskę unii z Litwą; – wie, dlaczego doszło do wielkiej wojny z Krzyżakami; – zna postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego	– opisuje proces budowania państwa krzyżackiego; – rozumie znaczenie przywileju koszyckiego; – rozumie znaczenie odzyskania Gdańska dla Polski	– analizuje zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem unii z Litwą	VII. 2) 3) 4)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
37. Monarchia stanowa w Polsce Zagadnienia 1. Powstanie monarchii stanowych. 2. Monarchia stanowa w Polsce. 3. Powstanie szlachty i jej przywileje. 4. Działalność sejmu.	– wie, z jakich izb składał się sejm i kto w nim zasiadał; – rozumie pojęcie szlachta	– rozumie pojęcia: przywilej, sejm walny, konstytucja nihil novi, elekcja; – wie, na czym polegała monarchia stanowa	– wie, kiedy zebrał się pierwszy polski sejm; – opowiada o kształtowaniu się monarchii stanowej; – opowiada o powstawaniu przywilejów	– rozumie okoliczności nadawania przywilejów, wskazuje ich konsekwencje; – wymienia treść przywilejów nadanych szlachcie	– omawia funkcjonowanie monarchii stanowej, dostrzega różnice między monarchią stanową a patrymonialną	VII. 5)
Lekcja powtórzeniowa. Polska dzielnicowa i zjednoczona Zagadnienia 1. Zjednoczenie państwa polskiego. 2. Jagiellonowie na tronie polskim. 3. Unie Polski.	– wie, kiedy Polska została zjednoczona; – wie, kim byli: Władysław Łokietek, Jadwiga, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk	– wskazuje Polskę na mapie; – wskazuje na mapie państwa, z którymi Polska weszła w unie personalne	– rozumie znaczenie zawierania unii i zjednoczenia Polski	– wskazuje przyczyny i skutki: zjednoczenia ziem polskich, unii personalnych, wojny trzynastoletniej, nadawania przywilejów	– rozumie zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem zawieranych unii, zjednoczenia, nadawania przywilejów	VI. 1) 2) 3) 4), VII. 1) 2) 3) 4) 5)
Sprawdzian 7. Polska dzielnicowa i zjednoczona						

Wymagania edukacyjne. Klasa 6

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
DZIAŁ I. EUROPA I ŚWIAT W XVI WIEKU						
1. Wielkie odkrycia geograficzne Zagadnienia 1. Przyczyny odkryć geograficznych. 2. Podróże Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana.	<ul style="list-style-type: none"> zna datę: 1492; zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana; wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie: jedwabny szlak; wyjaśnia pochodzenie terminu <i>Indianie</i>; zna znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny odkryć geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sposoby podróżowania na przestrzeni wieków, dostrzega znaczenie zmian 	VIII 1 2
2. Konsekwencje wielkich odkryć geograficznych Zagadnienia 1. Podboje konkwistadorów. 2. Skutki odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: konkwistador, Nowy Świat, kolonia; wymienia państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami; wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rośliny przywiezione do Europy przez odkrywców 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki gospodarcze, społeczne i polityczne odkryć geograficznych; 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie zmiany, które zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie zmian wprowadzonych przez odkrywców na podbitych terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy 	VIII 1 2
3. Kultura odrodzenia	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie termin 	<ul style="list-style-type: none"> podaje 	<ul style="list-style-type: none"> na wybranym 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje 	IX 1

<p>we Włoszech</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Narodziny nowych idei we Włoszech. Cechy renesansu. 	<p>renesans, odrodzenie, człowiek renesansu;</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Włochy 	<p>humanizm;</p>	<p>przyczyny narodzin renesansu we Włoszech</p>	<p>przykładzie omawia cechy sztuki renesansowej</p>	<p>sztukę renesansu i średniowiecza;</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje podobieństwa między sztuką renesansu i starożytności 	
<p>4. Humanizm w Europie i przewrót kopernikański</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Upowszechnienie druku. Przewrót kopernikański. Erazm z Rotterdamu i jego poglądy. 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kto i kiedy udoskonalili wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska); wymienia najważniejszych humanistów XVI-wiecznej Europy 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika i Erazma z Rotterdamu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury; omawia odkrycie Mikołaja Kopernika 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi 	<p>IX 1</p>
<p>5.Reformacja</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> Przyczyny reformacji. Sytuacja Kościoła katolickiego w Niemczech. Wystąpienie Marcina Lutra. Jan Kalwin i jego poglądy. Wojny religijne. Powstanie 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać datę początku reformacji; zna dokonania Marcina Lutra; rozumie pojęcia: reformacja, anglikanizm, protestantyzm, luteranizm, kalwinizm; wskazuje na mapie państwa, w których 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania pokoju w Augsburgu, nocy św. Bartłomieja; zna dokonania Jana Kalwina i działania Henryka VIII związane z reformacją; rozumie pojęcie tolerancji religijnej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny reformacji; przedstawia skutki reformacji; opisuje wojny religijne oraz ich skutki 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega i wymienia różnice pomiędzy katolicyzmem i protestantyzmem; dostrzega różnorodność przyczyn reformacji i różny jej przebieg 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przyczyny wojen religijnych; wskazuje zmiany, które zaszły w Europie w związku z reformacją 	<p>IX 2</p>

anglikanizmu.	doszło do reformacji			w zależności od państwa		
6. Reforma katolicka Zagadnienia 1. Sobór w Trydencie i jego postanowienia. 2. Działalność inkwizycji. 3. Skutki dwóch reform chrześcijaństwa.	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół; • rozumie pojęcia: sobór, jezuita, kontrreformacja, reforma katolicka 	<ul style="list-style-type: none"> • zna najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego; • przedstawia działalność sądów kościelnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po soborze 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa; • omawia wpływ reform na zmiany w funkcjonowaniu Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sytuację w Kościele katolickim przed soborem i po jego reformach 	IX 3
7. Lekcja powtórzeniowa. Europa i świat w XVI wieku						
Sprawdzian 1.						
DZIAŁ II. POLSKA W XVI WIEKU						
8. Polska i Litwa pod rządami ostatnich Jagiellonów Zagadnienia 1. Likwidacja państwa zakonnego i powstanie Prus Książęcych.	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ziemie, którymi władali Jagiellonowie; • wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów; • rozumie określenie: hołd pruski; 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, w jaki sposób doszło do likwidacji państwa zakonnego; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postanowienia traktatu pokojowego zawartego w Krakowie w 1525 roku 			IX 4

	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę hołdu pruskiego 					
<p>9. Kształtowanie się demokracji szlacheckiej</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Konstytucja nihil novi i jej znaczenie. 2. Funkcjonowanie sejmu. 3. Szlachta i jej państwo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie; • określa wiek, w którym ukształtował się sejm 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej; • opowiada o funkcjonowaniu sejmu; • wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie zasadę jednomyślności w pracy sejmu; • omawia znaczenie szlachty w państwie 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać konsekwencje demokracji szlacheckiej; • wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje demokrację szlachecką z innymi formami sprawowania władzy 	VII 5; IX 7
<p>10. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Przyczyny zawarcia unii. 2. Unia lubelska i jej postanowienia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów; • wie, kiedy doszło do zawarcia unii realnej; • wiąże postać Zygmunta Augusta z unią w Lublinie; • wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia unii lubelskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej; • wymienia i rozumie skutki unii 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje charakter unii realnej i unii personalnej; • ocenia zawarcie unii z perspektywy polityki zagranicznej i wewnętrznej 	IX 7
<p>11. Rzeczpospolita monarchią elekcyjną</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zasady wolnej elekcji; • wie, gdzie odbywały 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie artykułów 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wady i zalety elekcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje monarchię elekcyjną 	X 2

<p>Zagadnienia 1. Zasady wolnej elekcji.</p>	<p>henrykowskie, pacta conventa, Akademia Wileńska; • wymienia dwóch pierwszych władców elekcyjnych</p>	<p>się wolne elekcje;</p>	<p>henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia władzy królewskiej; • rozumie znaczenie propagandy w czasie wolnej elekcji</p>	<p>wyboru władcy</p>	<p>z monarchią dziedziczną</p>	
<p>12. Gospodarka Rzeczypospolitej w XVI wieku Zagadnienia 1. Handlowe związki Rzeczypospolitej z Europą Zachodnią. 2. Folwarki szlacheckie i pańszczyzna. 3. Polskie monety.</p>	<p>• rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy”; • wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI wieku; • pokazuje na mapie Gdańsk</p>	<p>• wie, dlaczego w Rzeczypospolitej rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem; • wie, co Rzeczpospolita eksportowała i importowała</p>	<p>• analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki</p>	<p>• rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty</p>	<p>• potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej</p>	<p>IX 5</p>
<p>13. Rzeczpospolita wielu narodów i religii Zagadnienia 1. Narody i religie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. 2. Tolerancja religijna w Rzeczypospolitej. 3. Lwów – miasto wielu</p>	<p>• wymienia narody zamieszkujące Rzeczpospolitą; • wskazuje na mapie tereny zamieszkane przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców; • wymienia religie i wyznania XVI-</p>	<p>• na przykładzie Lwowa omawia koegzystencję różnych narodów; • rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu</p>	<p>• wie, dlaczego w Rzeczypospolitej mieszkało wiele mniejszości narodowych; • omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej</p>	<p>• omawia znaczenie konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej</p>	<p>• porównuje sytuację protestantów w Rzeczypospolitej i Europie</p>	<p>X 1</p>

religii.	wiecznej Rzeczypospolitej					
14. „Złoty wiek” kultury polskiej Zagadnienia 1. Język polski w piśmie. 2. Polscy twórcy renesansowi. 3. Zamość – renesansowe miasto idealne.	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim byli i z czego zasłynęli Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, Andrzej Frycz Modrzewski; • omawia renesansowy charakter Zamościa; • rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej” 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady zmian zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego, powstawanie budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ podróży, powstawania uniwersytetów i upowszechnienia a druku na zmiany w polskiej kulturze; • wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i uzasadnia, dlaczego w odniesieniu do Zamościa używa się określenia „miasto idealne” 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje renesans w Polsce i Europie 	IX 6
15. Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVI wieku						
Sprawdzian 2.						
DZIAŁ III. EUROPA I POLSKA W XVII WIEKU						
16. Monarchia absolutna we Francji Zagadnienia 1. Narodziny	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: Król Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia słowa „Państwo to ja”; • opowiada o drodze Francji do pozycji mocarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy monarchii absolutnej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji; 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje demokrację szlachecką z monarchią absolutną 	XII 1

<p>absolutyzmu. 2. Ludwik XIV i jego rządy. 3. Francja staje się mocarstwem. 4. Wersal – siedziba Króla Słońce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy panował Ludwik XIV 			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie 		
<p>17. Anglia na drodze ku monarchii parlamentarnej</p> <p>Zagadnienia 1. Konflikt króla z Parlamentem. 2. Wojna domowa. 3. Anglia republiką. 4. Wspaniała Rewolucja. 5. Powstanie Wielkiej Brytanii i jej ustrój.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii; • rozumie pojęcia: purytanie, Wspaniała Rewolucja, <i>Deklaracja praw</i>; • zna postać Olivera Cromwella; • wie, kiedy doszło do: konfliktu króla z Parlamentem, Wspaniałej Rewolucji, unii Anglii i Szkocji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką; • rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi” 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii; • charakteryzuje ustrój Wielkiej Brytanii 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej Brytanii XVII wieku i demokrację szlachecką 	XII 1
<p>18. Początki panowania Wazów i wojny z Rosją</p> <p>Zagadnienia 1. Objęcie polskiego tronu przez Zygmunta III Wazę. 2. Dymitr Samozwaniec i interwencja polska w Rosji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie: Zygmunta III Wazy, Władysława IV Wazy, Dymitra Samozwańca; • wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jak zakończyła się unia personalna Polski i Szwecji; • zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów; • wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki interwencji polskiej w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega i omawia konsekwencje unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej za rządów Zygmunta III Wazy 	XI 1 4

<p>3. Zajęcie Kremla przez Polaków. 4. Pokój w Polanowie.</p>	<p>powołania na tron Zygmunta III Wazy; • rozumie pojęcia: samodzierżawie, wielka smuta, dymitriada, Kreml, husaria; • zna daty: 1610, 1612, 1634</p>	<p>zmiany granicy po pokoju polanowskim</p>				
<p>19. Powstanie kozackie Zagadnienia 1. Kolonizacja Ukrainy. 2. Kozacy i ich życie. 3. Przyczyny wybuchu powstania kozackiego. 4. Powstanie Chmielnickiego.</p>	<p>• rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejasławiu; • zna postać Bohdana Chmielnickiego</p>	<p>• omawia przebieg powstania kozackiego; • wskazuje na mapie bitwy, które stoczono podczas powstania</p>	<p>• wskazuje przyczyny wybuchu powstania kozackiego</p>	<p>• rozumie znaczenie ugody w Perejasławiu; • zna skutki rozejmu w Andruszowie</p>	<p>• analizuje przyczyny sukcesu powstania; • wskazuje przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji</p>	<p>XI 2 4</p>
<p>20. Wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją Zagadnienia 1. Przyczyny wojen polsko-szwedzkich. 2. „Potop”. 3. Walka ze Szwedami. 4. Pokój w Oliwie.</p>	<p>• zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego; • zna pojęcia: potop, hetman; • wie, co wydarzyło się w 1655 i w 1660 roku</p>	<p>• opisuje przebieg wojen polsko-szwedzkich; • omawia postanowienia pokoju w Oliwie</p>	<p>• wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; • rozumie znaczenie udanej obrony Jasnej Góry</p>	<p>• omawia znaczenie pokoju w Oliwie dla stosunków polsko-szwedzkich</p>	<p>• rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez państwa nad nim leżące</p>	<p>XI 1 3 4</p>
<p>21. Kryzys</p>	<p>• wyjaśnia pojęcia:</p>	<p>• wymienia skutki</p>	<p>• rozumie</p>	<p>• rozumie</p>	<p>• rozumie</p>	<p>XI 4</p>

<p>Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kryzys gospodarczy. 2. Kryzys polityczny. 3. Liberum veto i jego skutki. 4. „Złota wolność” i jej skutki. 	<p>liberum veto, „złota wolność”, rokosz, królewęża</p>	<p>gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku</p>	<p>i omawia demograficzne skutki wojen XVII-wiecznych</p>	<p>znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa</p>	<p>wpływ „złotej wolności” na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku</p>	
<p>22. Wojny Rzeczypospolitej z Turcją</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny wojen polsko-tureckich. 2. Traktat w Buczaczu. 3. Bitwa pod Chocimiem. 4. Bitwa pod Wiedniem. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego; • wie, kiedy miały miejsce bitwy pod Chocimiem i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat; • rozumie pojęcia: haracz, odsiecz wiedeńska; • wskazuje na mapie miejsca bitew z Turkami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg wojen polsko-tureckich 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny wojen polsko-tureckich; • rozumie znaczenie bitwy pod Wiedniem 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie traktatu w Buczaczu, rozumie, dlaczego nazywano go haniebnym; • omawia okoliczności, w których Polacy ruszyli na odsiecz Wiedniowi; • rozumie znaczenie odsieczy dla pozycji Polski w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem Lechistanu” 	<p>XI 1 4</p>
<p>23. Barok i kultura XVII wieku w Europie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy sztuki barokowej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie przyczyny 	<p>XI 5</p>

<p>i Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cechy baroku w sztuce. 2. Kościół i władcy – mecenasi barokowej sztuki. 3. Architektura baroku. 4. Sarmatyzm. 	<p>barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: barok, sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu; • opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku 		<p>baroku dla Kościoła katolickiego;</p>	<p>kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej</p>	<p>różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej</p>	
<p>24. Lekcja powtórzeniowa.</p> <p>Europa i Polska w XVII wieku</p>						
<p>Sprawdzian 3.</p>						
<p>DZIAŁ IV. EUROPA I ŚWIAT W XVIII WIEKU</p>						
<p>25. Kultura oświecenia</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Stulecie światel”. 2. <i>Wielka encyklopedia francuska</i>. 3. Absolutyzm oświecony. 4. Rozwój szkolnictwa i odkrycie dziecka. 5. Rozwój gospodarki, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: „stulecie światel”, <i>Wielka encyklopedia francuska</i>, manufaktura, trójpodział władz, absolutyzm oświecony; • opisuje wynalazki oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • zna sylwetki i dokonania: J.J. Rousseau, Woltera, Monteskiusza; • podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa; • omawia koncepcję trójpodziału władz Monteskiusza 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje absolutyzm oświecony i dostrzega jego wpływ na funkcjonowanie państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie oświecenia dla postrzegania świata 	<p>XII 2</p>

<p>nauki i techniki.</p> <p>26. Prusy, Austria, Rosja – absolutyzm oświecony</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Armia pruska. 2. Reformy Fryderyka II. 3. Austria Józefa II. 4. Rosja za Piotra I. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Prusy, Rosję i Austrię; • wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator; • wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy przeprowadzone w Rosji, Prusach i Austrii, wskazuje ich twórców 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie reform gospodarczych i wojskowych przeprowadzonych w państwach ościennych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów 	<p>XII 3</p>
<p>27. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osadnicy w Ameryce. 2. Stosunki między Anglią a koloniami. 3. Herbatka bostońska. 4. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 5. Polacy w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 6. Konstytucja Stanów Zjednoczonych. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: herbatka bostońska, <i>Deklaracja niepodległości</i>, konstytucja; • wie, kiedy została podpisana <i>Deklaracja niepodległości</i>, tłumaczy, dlaczego ten dzień jest świętem narodowym w Stanach Zjednoczonych; • wymienia Polaków walczących o niepodległość USA; 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami; • rozumie, dlaczego Kościuszko i Pułaski są bohaterami dla Amerykanów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • omawia system sprawowania władzy w Stanach Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego Stany Zjednoczone były pierwszym krajem, który wprowadził idee oświecenia w praktyce 	<p>XIV 1 2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina 					
<p>28. Wielka Rewolucja Francuska</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyczyny rewolucji we Francji. 2. Wybuch rewolucji – zdobycie Bastylia. 3. Powstanie monarchii konstytucyjnej. 4. Proces i ścięcie króla Ludwika XVI. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia konstytucyjna, <i>Deklaracja praw człowieka i obywatela</i>; • wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała monarchia konstytucyjna; • zna postacie Ludwika XVI i Marii Antoniny 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika XVI, omawia ich rolę w państwie; • wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny rewolucji we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje monarchię absolutną z monarchią konstytucyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji 	XV
<p>29. Francja republika</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wojna w obronie rewolucji. 2. Terror jakobiński. 3. Obalenie rządów jakobinów. 4. Bilans rewolucji. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: terror jakobiński, wielki terror, gilotyna, Marsylianka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia okoliczności wybuchu wojny Francji z sąsiadami; • charakteryzuje Francję jako republikę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny obalenia jakobinów; • przedstawia skutki rewolucji we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i przedstawia zmiany społeczne, jakie zaszły we Francji podczas rewolucji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ idei oświecenia na rewolucję we Francji; • ocenia skutki rewolucji 	XV
30 Lekcja						

powtórzeniowa. Europa i świat w XVIII wieku						
Sprawdzian 4.						
DZIAŁ V. POLSKA W XVIII WIEKU						
31. Rzeczpospolita w okresie kryzysu – czasy saskie Zagadnienia 1. Unia personalna Rzeczypospolitej i Saksonii. 2. Wojna północna. 3. Uzależnienie Rzeczypospolitej od Rosji. 4. Walka o tron. 5. Anarchia czasów saskich. 6. Próby reform w Rzeczypospolitej.	<ul style="list-style-type: none"> • zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa; • rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium Nobilium, anarchia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia powiedzenia: „od Sasa do Lasa”, „za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”; • wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów; • omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej; • wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane wojną północną i rządami Sasów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia skutki rządów Sasów oraz konsekwencje podporządkowania Rzeczypospolitej Rosji 	XIII
32. Ostatnia wolna elekcja i I rozbiór Rzeczypospolitej Zagadnienia 1. Elekcja Stanisława	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, I rozbiór Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne; 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej; • wymienia reformy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia sytuację polityczną Polski w czasie pierwszych lat rządów 	XVI 1; XVII 1

<p>Poniatowskiego i jego pierwsze reformy. 2. Stosunki Rzeczypospolitej z Rosją. 3. I rozbiór Rzeczypospolitej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa biorące udział w I rozbiórce Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę traktatu rozbiorowego; zna postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana 	<p>wprowadzone przez Poniatowskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiada o konfederacji barskiej 		<p>konsekwencje</p>	<p>Stanisława Augusta</p>	
<p>33. Reformy stanisławowskie</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Próby reform. 2. Odrodzenie kulturalne. 3. Ożywienie gospodarcze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych; rozpoznaje Łazienki Królewskie w Warszawie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie zmian w Rzeczypospolitej stanisławowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego 	<p>XVI 1 4</p>
<p>34. Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Sejm Wielki. 2. Stronnictwa na sejmie. 3. Konstytucja 3 maja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcie: Sejm Wielki; wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono konstytucję 	<ul style="list-style-type: none"> omawia okoliczności powstania Sejmu Wielkiego; przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; omawia 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ konstytucji na funkcjonowanie państwa 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie i uzasadnia znaczenie konstytucji dla funkcjonowania państwa 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych zapisane w konstytucjach 	<p>XVI 1 2</p>

		postanowienia Konstytucji 3 maja			tych krajów	
<p>35. Wojna w obronie konstytucji i II rozbiór Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia 1. Wojna polsko-rosyjska w 1792 roku. 2. II rozbiór Rzeczypospolitej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie: konfederacja targowicka; • wie, kiedy doszło do wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej; • wymienia państwa biorące udział w II rozbiórce Rzeczypospolitej; • wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> • zna postać Józefa Poniatowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; • wskazuje znaczenie II rozbioru dla sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej, omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje postawę króla wobec konfederacji targowickiej 	XVI 3; XVII 1
<p>36. Powstanie kościuszkowskie i upadek Rzeczypospolitej</p> <p>Zagadnienia 1. Wybuch powstania kościuszkowskiego. 2. Walki w Warszawie i Wilnie. 3. Uniwersał połaniecki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy doszło do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej; • zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o przebiegu powstania kościuszkowskiego; • wymienia główne bitwy insurekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wybuchu i skutki powstania kościuszkowskiego; • rozumie przyczyny klęski powstania i upadku Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie uniwersału połanieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia szanse na powodzenie powstania kościuszkowskiego 	XVII 1 2 3

4. Współpraca Rosji i Prus przy tłumieniu powstania. 5. III rozbiór Rzeczypospolitej. 6. Czy Rzeczpospolita musiała upaść?	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: uniwersał połaniecki, insurekcja, kosynierzy 					
37. Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVIII wieku						
Sprawdzian 5.						
DZIAŁ VI. EPOKA NAPOLEOŃSKA						
38. Napoleon Bonaparte tworzy nowy ład w Europie Zagadnienia 1. Kryzys we Francji. 2. Objęcie władzy przez Bonaparte. 3. Francja cesarstwem. 4. Zwycięstwa nad Prusami, Rosją i Austrią.	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz; • rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo, <i>Kodeks Napoleona</i>, bitwa trzech cesarzy, Związek Reński 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonaparte; • wymienia państwa, które walczyły z Bonapartem, wskazuje te, które pokonał 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy wojskowe 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona; • rozumie znaczenie bitwy pod Austerlitz dla zmian w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje reformy Bonaparte i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji 	XVIII 1
39. Napoleon a sprawa niepodległości Polski Zagadnienia	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech; • wie, kiedy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy; 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia stosunki między Księstwem Warszawskim 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę Napoleona wobec Polaków 	XVIII 2

<p>1. Powstanie Legionów Dąbrowskiego. 2. Księstwo Warszawskie. 3. Wojna 1809 roku.</p>	<p>powstało Księstwo Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie; • zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • zna okoliczności, w których powstał <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>, oraz twórcę słów tej pieśni 	<p>Warszawskim</p>	<p>a Francją</p>		
<p>40. Upadek Napoleona Zagadnienia 1. Europa pod rządami Napoleona. 2. Wyprawa Napoleona na Rosję. 3. Bitwa narodów i abdykacja Napoleona. 4. Sto dni Napoleona. 5. Napoleon i Polacy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wydarzenia z lat: 1812, 1813, 1815; • rozumie pojęcia: bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny i skutki ataku na Rosję; • zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wpływ Napoleona na Europę; • wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonapartego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę Bonapartego wobec Polaków; • rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy 	<p>XVIII 1 2</p>
<p>41. Lekcja powtórzeniowa. Epoka napoleońska</p>						
<p>Sprawdzian 6.</p>						

Wymagania edukacyjne. Klasa 7

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Kongres wiedeński Zagadnienia 1. Obrady kongresu. 2. Postanowienia kongresu. 3. Święte Przymierze. 4. Epoka restauracji.	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego; – potrafi wymienić najważniejsze postanowienia kongresu; – zna członków Świętego Przymierza 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: legityzmizm, równowaga sił, restauracja; – zna postanowienia kongresu odnośnie do ziem polskich; – wymienia uczestników kongresu; 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego Przymierza; – rozumie określenie „tańczący kongres” – rozumie znaczenie postanowień kongresu wiedeńskiego dla sytuacji Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że kongres wiedeński był triumfem konserwatyzmu 	XIX 1
2. Walka z porządkiem pokongresowym Zagadnienia 1. Liberalizm. 2. Konserwatyzm. 3. Rewolucja lipcowa we Francji.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia idee polityczne początku XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm; – wymienia państwa, w których doszło do ruchów wolnościowych 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyzmu w życiu politycznym Europy; – opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postawy liberalne i konserwatywno-liberalne we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje walkę idei liberalnych z konserwatywnymi na przykładzie pierwszej połowy XIX w. 	XIX 1
3. Królestwo Polskie Zagadnienia	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje i analizuje różne postawy -Polaków w zaborze rosyjskim, 	XX 1

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Podział ziem polskich na mocy decyzji kongresu wiedeńskiego. 2. Gospodarka Królestwa Polskiego. 3. Oświata i kultura w Królestwie Polskim. 4. Stosunek władców rosyjskich do konstytucji Królestwa Polskiego. 5. Kształtowanie się opozycji w Królestwie Polskim.	Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia konstytucyjna; – opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I; – wymienia organizacje opozycyjne działające w Królestwie Polskim	Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską; – opisuje sytuację polityczną Królestwa Polskiego; – wie, do jakiej nielegalnej organizacji należał Adam Mickiewicz; – wie, kim byli i jaki cel stawiali sobie tzw. kaliszanie	– opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego; – rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim; – wymienia twórców nielegalnej i legalnej opozycji w Królestwie Polskim i charakteryzuje jej cele; – charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I	utrzymania polskości w zaborze rosyjskim; – opisuje rolę księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w życiu gospodarczym Królestwa; – rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji w Królestwie Polskim	potrafi podać ich genezę	
4. Powstanie listopadowe Zagadnienia 1. Sytuacja w Europie przed wybuchem powstania. 2. Spisek w szkole podchorążych. 3. Wybuch powstania. 4. Józef Chłopicki dyktatorem.	– wie, kim był Piotr Wysocki; – wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie; – zna rezultat zmagañ powstańczych	– wymienia pierwszego dyktatora powstania; – opisuje wybuch powstania; – opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania; – wskazuje miejsca największych bitew; – wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki	– analizuje przyczyny powstania; – rozróżnia postawy poszczególnych grup polskiego społeczeństwa wobec wybuchu powstania; – charakteryzuje różne postawy polskich polityków; wobec powstania i kwestii uwłaszczenia chłopów;	– wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania; – analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje; – wyjaśnia przyczyny upadku powstania;		XX 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
5. Działania wojenne. 6. Przywódcy powstania. 7. Upadek powstania.		w okresie wojny polsko-rosyjskiej; – wymienia przywódców powstania	– wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych			
5. Wielka Emigracja Zagadnienia 1. Przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji. 2. Twórcy polskiej kultury na emigracji.	– rozumie pojęcie emigracji; – wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym; – wymienia twórców kultury polskiej na emigracji; – wie, jakie ugrupowania wysyłały emisariuszy do kraju i w jakim celu	– wymienia polskie obozy polityczne na emigracji; – rozumie, dlaczego największa liczba emigrantów osiadła we Francji	– wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji; – charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji	– rozumie zróżnicowane podejście rządów i społeczeństw krajów Europy do polskich emigrantów; – porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje różnice); – rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami	– analizuje wpływ różnych postaw dyktatorów powstania na jego losy	XX 4
6. Ziemie polskie po upadku powstania listopadowego Zagadnienia 1. Noc paskiewiczowska. 2. Sytuacja w zaborze	– zna pojęcia: noc paskiewiczowska, germanizacja, praca organiczna, – pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa	– wymienia represje skierowane przeciw powstańcom i mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego; – opisuje położenie	– dostrzega różnice w położeniu Polaków w trzech zaborach; – podaje przyczyny powstania krakowskiego; – podaje przyczyny i skutki rabacji	– omawia wpływ powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki między zaborcami; – wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema		XX 2 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
pruskim i austriackim.		Polaków w zaborze pruskim; – zna postacie: Hipolita Cegielskiego	galicyjskiej	zaborami; – rozumie politykę władz austriackich wobec szlachty i chłopów w Galicji		
7. Rewolucja przemysłowa Zagadnienia 1. Modernizacja gospodarki. 2. Powstanie fabryk. 3. Kolej żelazna i statki parowe. 4. Eksplozja demograficzna.	– wymienia główne wynalazki XIX w.; – rozumie pojęcia: skok demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa; – wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w.	– opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX w.; – wskazuje kraje, w których następował najszybszy rozwój gospodarczy; – ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne	– wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego; – wymienia przyczyny powstawania fabryk; – dostrzega skutki rozwoju komunikacji; – wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla środowiska naturalnego	– rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego; – porównuje gospodarkę europejską XVIII i XIX w.; – omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw	– analizuje długofalowe skutki rewolucji przemysłowej	XIX 2
8. Lekcja powtórzeniowa. Pierwsza połowa XIX wieku						
Sprawdzian 1.						

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
9. Zjednoczenie Włoch Zagadnienia 1. Sytuacja w państwach włoskich przed zjednoczeniem. Wojna krymska. 2. Sojusz Piemontu z Francją. 3. Wojna Piemontu i Francji z Austrią. 4. „Wyprawa tysiąca”.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy była wojna krymska; – potrafi wskazać na mapie: Piemont, Austrię, Rzym; – wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włochy 	<ul style="list-style-type: none"> – zna etapy wojny krymskiej; – zna postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldi; – omawia etapy jednoczenia Włoch 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje konsekwencje wojny krymskiej; – wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch; – wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się pod władzą papieża do Watykanu 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie konsekwencje wojny krymskiej dla Rosji i Zjednoczenia Włoch – uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch; – rozumie, dlaczego Francja stała się sojusznikiem Piemontu; 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje rolę Garibaldi’ego i Cavoura w Zjednoczeniu Włoch 	XXII 1
10. Zjednoczenie Niemiec Zagadnienia 1. Pozycja Prus w Niemczech. 2. Etapy jednoczenia Niemiec. 3. Powstanie cesarstwa niemieckiego.	<ul style="list-style-type: none"> – zna postać Ottona von Bismarcka; – wie, co wydarzyło się w roku: 1866, 1871; – wskazuje na mapie obszar cesarstwa niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec; – wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład cesarstwa niemieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją; – uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano ojcem zjednoczonych Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy; – wyjaśnia przyczyny niechęć-nego stosunku Francji do pro-cesu jednoczenia Niemiec; – rozumie znaczenie warunków pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia dlaczego zjednoczenie Niemiec zakłóciło równowagę europejską 	XXII 1
11. Wojna	<ul style="list-style-type: none"> – w skazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia wpływ wojny 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje trwające do 	XXII 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
<p>secesyjna w Stanach Zjednoczonych</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozrost terytorialny USA. 2. Unia i Konfederacja. 3. Wojna secesyjna. 4. Rozwój USA po wojnie domowej. 	<p>obszar USA w XIX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa; – zna postać Abrahama Lincolna; – wie, kto wygrał wojnę secesyjną 	<p>Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy rozgrywała się wojna secesyjna 	<p>różnic między Południem a Północą USA;</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej; – wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej; – wskazuje punkt zwrotny w wojnie secesyjnej 	<p>secesyjnej na rozwój USA;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem 	<p>dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej</p>	
<p>12. Kolonializm europejski w XIX wieku</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyścig o kolonie. 2. Afryka i Indie w polityce kolonialnej państw europejskich. 3. Państwa kolonialne a Chiny. 4. Wojna rosyjsko-japońska. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej; – wymienia mocarstwa kolonialne; – zna pojęcie kolonializmu; – zna określenie „perła w koronie”; – wie, kiedy trwała wojna rosyjsko-japońska, i zna jej wynik 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów; – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia europejski wyścig o kolonie; – podaje przyczyny i skutki kolonializmu; – uzasadnia, że Wielka Brytania była mocarstwem kolonialnym; – opisuje politykę USA na obszarze Chin 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu; – uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie i analizuje konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych 	XXII 3
<p>13. Lekcja powtórzeniowa. Druga połowa</p>						

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
XIX wieku						
Sprawdzian 2.						
14. Królestwo Polskie przed powstaniem styczniowym Zagadnienia 1. Sytuacja społeczno-polityczna w Królestwie Polskie przed wybuchem powstania. 2. Manifestacje patriotyczne i Delegacja miejska. 3. Biali i Czerwoni. 4. Polityka Aleksandra Wielopolskiego.	<ul style="list-style-type: none"> – krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym; – rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, Czerwoni 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polegała tzw. odwilż posewastopolska; – opisuje przebieg manifestacji patriotycznych; – zna postać Aleksandra Wielopolskiego; – przedstawia programy Białych i Czerwonych 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska; – wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych; – przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia działania Wielopolskiego; – wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego 	XXI 1
15. Powstanie styczniowe Zagadnienia 1. Branka. 2. Wybuch powstania. 3. Wojna partyzancka.	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka; – wie, kiedy wybuchło powstanie styczniowe; – wskazuje na mapie tereny ogarnięte 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęcić chłopów do poparcia powstania; – opisuje formy walki powstańczej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia genezę i znaczenie branki; – opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje znaczenie dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów; – porównuje walki z okresu dwóch 		XXI 2 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
4. Polskie państwo podziemne.	działaniami zbrojnymi w czasie powstania			powstań – listopadowego i styczniowego		
16. Upadek powstania i represje rosyjskie wobec Polaków Zagadnienia 1. Romuald Traugutt. 2. Polityka rosyjska po upadku powstania styczniowego.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Romuald Traugutt; – zna pojęcie katorgi; – wymienia główne represje rosyjskie stosowane wobec Polaków po upadku powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia represje carskie wobec Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków; – podaje przyczyny klęski powstania styczniowego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie działalności Romualda Trauguttowi jako dyktatora powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia carską politykę wobec Polaków po powstaniu 	XXI 4
17. Walka o polskość w zaborze rosyjskim Zagadnienia 1. Sytuacja w zaborze rosyjskim po powstaniu styczniowym. 2. Uniwersytet Latający. 3. Formy oporu Polaków wobec rusyfikacji.	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: rusyfikacja, Uniwersytet Latający; – wskazuje na mapie obszar zaboru rosyjskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia formy rusyfikacji Polaków stosowane przez carat; – podaje formy oporu Polaków wobec rusyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym; – opisuje funkcjonowanie szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rusyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze polskiej; – rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zaboru rosyjskiego 		XXIII 1 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
18. Zabór pruski – walka z germanizacją Zagadnienia 1. Germanizacja. 2. Praca organiczna. 3. Walka z niemiecką kolonizacją. 4. Strajki szkolne.	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego; – rozumie pojęcia: germanizacja, Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny; – wie, gdzie wybuchł najsylniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim; – zna postacie: Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przejawy germanizacji w dziedzinach kultury, gospodarki i struktur społecznych; – przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji; – opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze pruskim; – opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją; – opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce 	<ul style="list-style-type: none"> – dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich wobec Polaków; – porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim w dziedzinach gospodarki i kultury; – dostrzega wpływ germanizacji na kształtowanie postaw Polaków w Wielkopolsce 		XXIII 1 2 3
19. Autonomia w Galicji Zagadnienia 1. Powstanie Austro-Węgier. 2. Galicja otrzymuje autonomię. 3. Szkolnictwo i kultura w zaborze austriackim. 4. Nędza galicyjska. 5. Nowe wyzwania – Polacy i Ukraińcy.	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Austro Węgry- i Galicję; – rozumie pojęcia: autonomia, monarchia dualistyczna, nędza galicyjska; – wymienia narodowości, które żyły w Galicji 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o funkcjonowaniu monarchii dualistycznej; – wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji; – charakteryzuje życie polityczne w Galicji; – przedstawia sytuację gospodarczą zaboru austriackiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji; – opisuje konflikty narodowościowe w Galicji 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ sytuacji międzynarodowej Austrii na wprowadzenie autonomii 	XXIII 1 2 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
20. Lekcja powtórzeniowa. Druga połowa XIX wieku (sytuacja ziem polskich pod zaborami)						
Sprawdzian 3.						
21. Wynalazki przełomu XIX i XX wieku Zagadnienia 1. Druga rewolucja przemysłowa. 2. Elektryczność. 3. Epoka Edisona. 4. Komunikacja. 5. Początki motoryzacji. 6. Medycyna i rolnictwo.	– zna określenie „epoka pary”; – wskazuje na mapie państwa najlepiej rozwinięte pod względem gospodarczym; – wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX stulecia	– uzasadnia trafność określenia „epoka stali, pary i węgla”; – opisuje znaczenie osiągnięć technicznych: elektryczności, telefonu, samochodu; – wie, dlaczego w XIX stuleciu wydłużyła się średnia długość życia; – zna postacie: Thomasa Alvy Edisona, braci Lumière, Alexandra Grahama Bella	– wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce; – analizuje wpływ wynalazków na rozwój produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów	– uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w.	– dostrzega współczesne konsekwencje powstania potęg przemysłowych na przełomie XIX i XX w.	XXII 4
22. Narodziny kultury masowej. Przemiany obyczajowe	– wie, co oznacza określenie „piękna epoka”; – zna wynalazki, które	– opisuje życie codzienne w „pięknej epoce”; – wymienia dziedziny życia społecznego,	– opisuje cechy charakterystyczne dzieł impresjonistycznych i secesyjnych;	– dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł	– wskazuje źródła przemian obyczajowych	XXII 4

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Zagadnienia 1. Piękna epoka. 2. Przemiany obyczajowe. 3. Fotografia i kino. 4. Kultura przełomu wieków.	uczyniły kulturę masową	które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w.; – rozpoznaje dzieła reprezentujące secesję i impresjonizm	– opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w.	literackich; – analizuje wpływ rozwoju kina, fotografii i prasy na kształtowanie się nowych poglądów, wymianę myśli		
23. Masy wkraczają do polityki Zagadnienia 1. Państwa konstytucyjne. 2. Demokratyzacja życia politycznego. 3. Kobiety walczą o swoje prawa. 4. Robotnicy walczą o swoje prawa. 5. Partie polityczne. 6. Nowe ideologie.	– wymienia grupy, które walczyły o swoje prawa; – wie, dlaczego o swoje prawa walczyli robotnicy	– zna poglądy socjalistów i narodowców, – wie, na czym polega sprawowanie władzy w monarchii konstytucyjnej i republice	– dostrzega znaczenie konstytucji; – zna twórców socjalizmu; – rozumie przyczyny pojawienia się ruchu związkowego i socjalistycznego	– dostrzega wpływ przemian w gospodarce na sposoby sprawowania władzy	– analizuje wpływ ideologii narodowej na wydarzenia w Europie w II poł. XIX w.	XXII 4
24. Partie polityczne na ziemiach polskich w XIX wieku Zagadnienia 1 Formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków.	– wie, co to jest nowoczesna świadomość narodowa Polaków; – wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich; – rozumie skróty: PPS, endecja; – przyporządkowuje	– opisuje proces kształtowania się świadomości narodowej Polaków – wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach polskich i przedstawia główne punkty ich programów;	– wskazuje przyczyny ukształtowania się nowoczesnej świadomości Polaków – wskazuje przyczyny powstawania partii o charakterze narodowym, ludowym i socjalistycznym; – przedstawia poglądy	– wyjaśnia na czym polegało kształtowanie się nowoczesnej świadomości Polaków – potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych na tle światowym; – wskazuje dzisiejsze polskie partie	– wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoswiatowymi	XXIII 4

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
2. Ruch narodowy. 3. Socjaliści. 4. Ludowcy.	postacie Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego do odpowiednich partii politycznych	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia Socjalistyczna; – dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego 	<p>najważniejszych przywódców polskich partii, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia formy działalności polskich partii politycznych 	polityczne, które odwołują się do tradycji ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w.		
<p>25. Rewolucja 1905 roku w Rosji i w zaborze rosyjskim</p> <p>Zagadnienia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuacja w Rosji przed 1905 r. 2. Rosja po wojnie. 3. Krwawa niedziela 4. Rewolucja 1905 r w Królestwie Polskim 5. Walki w Łodzi. 6. Skutki rewolucji 1905 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę: 1905 r.; – zna pojęcie strajk generalny; – zna określenie „krwawa niedziela”; – wymienia miasta zaboru rosyjskiego, w których w 1905 r. dochodziło do demonstracji 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim; – opisuje strajki w Łodzi 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny wystąpień w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego; – wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia związek między rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, dostrzega powiązania; – wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice pomiędzy nimi 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoświatowymi 	XXIII 5
<p>26. Powstanie trójprzymierza i trójporozumienia</p> <p>Zagadnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i wskazuje na mapie członków trójprzymierza i trójporozumienia; – rozumie pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy powstały trójprzymierze i trójporozumienie; – podaje przyczyny napięć w stosunkach 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania; 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje i omawia działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie założenia polityki Bismarcka wobec Francji 	XXIV 1

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Kształtowanie się trójprzymierza i trójporozumienia. 2. Kocioł bałkański.	ententa, państwa centralne	międzynarodowych w Europie na początku XX w.	– podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią; – wie, dlaczego doszło do konfliktów zbrojnych na Bałkanach			
27. Polacy wobec zbliżającej się wojny Zagadnienia 1. Nowa sytuacja polityczna. 2. Obóz narodowy 3. Działalność J. Piłsudskiego 4. Polskie organizacje paramilitarne.	– wymienia orientacje polityczne kształtujące się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; – wskazuje przywódców politycznych poszczególnych orientacji; – wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową	– opisuje orientacje prorosyjską i proaustriacką; – opisuje działalność polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową	– wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny światowej	– omawia znaczenie polskich organizacji paramilitarnych; – uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez Dmowskiego i Piłsudskiego	– omawia konsekwencje różnego podejścia do kwestii odzyskania niepodległości przez Polskę	XXV 1
28. Wielka wojna Zagadnienia 1. Wielka wojna. 2. Niemcy zatrzymani nad Marną. 3. Wojna manewrowa	– wie, kiedy wybuchła I wojna światowa; – wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie; – podaje bezpośrednią	– wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej; – opisuje wojnę pozycyjną; – zna postać arcyksięcia Franciszka Ferdynanda	– charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych; – uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach	– opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną;	– wskazuje wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych	XXIV 2 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
na wschodzie. 4. Ofensywy 1915 r. na froncie wschodnim i zachodnim. 5. Piekło Verdun. 6. Nowy charakter wojny	przyczynę wybuchu wojny; – rozumie pojęcia wojny pozycyjne i wojna manewrowa; – wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w czasie I wojny światowej	i wie, gdzie dokonano na niego zamachu	1914–1917			
29. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji Zagadnienia 1. Sytuacja w Rosji przed wybuchem rewolucji. 2. Rewolucja lutowa. 3. Przewrót bolszewicki. 4. Pokój z Niemcami. 5. Wojna domowa w Rosji.	– wskazuje na mapie Rosję; – wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego; – zna postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina	– opisuje sposób przejścia władzy w Rosji przez bolszewików; – rozumie pojęcie obcej interwencji; – wymienia państwa, które wysłały siły interwencyjne do Rosji; – podaje cechy rządów Mikołaja II oraz rządów bolszewickich, dostrzega podstawowe różnice	– podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji; – przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina; – podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r.	– opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy oraz bolszewików; – rozumie znaczenie rewolucji rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej; – podaje przyczyny interwencji państw zachodnich w Rosji	– analizuje zmiany w Rosji spowodowane rewolucją	XXIV 4
30. Sprawa polska w okresie I wojny światowej Zagadnienia 1. Kwestia polska	– wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej; – zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego	– wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla Polaków konieczność udziału w bratobójczych walkach; – opisuje działalność	– prezentuje postawy aktywistów i pasywistów; – rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyskać	– rozumie znaczenie <i>Aktu 5 listopada</i> oraz orędzia prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków	– analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na sprawę polską w okresie I wojny światowej	XXV 1 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
na początku wojny. 2. Aktywiści i pasywiści. 3. Piłsudski, legiony i POW. 4. Umędzynarodowienie sprawy polskiej. 5. Rok 1918 – program prezydenta Wilsona.	Paderewskiego; – wie czym był <i>Akt 5 listopada</i>	Legionów; – wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej; – omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej	przychylność Polaków			
31. Zakończenie I wojny światowej Zagadnienia 1. Przystąpienie USA do wojny. 2. Przebieg działań wojennych w 1918 r. 3. Zawieszenie broni.	– wymienia państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r.; – wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa; – wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej	– wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych; – omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania; – wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni	– omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny; – zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia wojny; – wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni	– wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych; – rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej	– omawia przyczyny klęski państw centralnych, wskazuje czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne	XXIV 2 3
32. Odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r. Zagadnienia 1. Czynniki sprzyjające powstaniu państwa polskiego. 2. Polskie ośrodki władzy	– wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość; – wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r.	– przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej; – wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski; – wie, dlaczego 11	– zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się	– omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę. r 1918 w	– analizuje postawy Polaków i sposób wykorzystania sytuacji międzynarodowej do odzyskania niepodległości przez Polskę; – rozumie wpływ interesów państw Europy Zachodniej na	XXVII 1

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
w Galicji. 3. Rada Regencyjna. 4. Wielkopolska i zabór pruski. 5. Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej. 6. Przyjazd J. Piłsudskiego. 7. Problemy u progu niepodległości. 8. Sprawa polska na konferencji paryskiej. 9. Kształtowanie się wojska polskiego.		listopada 1918 r. uważamy za dzień odzyskania niepodległości	polskich ośrodków władzy w 1918 r.; – zna postanowienia konferencji paryskiej odnośnie ziem polskich		postanowienia konferencji odnośnie ziem polskich	
33. Lekcja powtórzeniowa. Przełom XIX i XX wieku. I wojna światowa						
Sprawdzian 4.						
34. Konferencja pokojowa w Paryżu Zagadnienia	– wie, gdzie odbyła się konferencja pokojowa; – zna, przynajmniej jedno postanowienie traktatu wersalskiego;	– wskazuje założycieli i państwa członkowskie Ligi Narodów; – wymienia postanowienia traktatu	– wymienia wszystkie postanowienia traktatu wersalskiego; – wskazuje na mapie państwa powstałe po	– dostrzega i omawia różne cele państw biorących udział w konferencji pokojowej;	– przedstawia długofalowe skutki postanowień traktatu wersalskiego	XXVI 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Konferencja pokojowa w Paryżu. 2. Postanowienia traktatu wersalskiego 3. Liga Narodów i jej działalność. 4. Mały traktat wersalski.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym zajmowała się Liga Narodów 	wersalskiego wobec Niemiec; <ul style="list-style-type: none"> – wie, jakie państwa brały udział w konferencji pokojowej; – rozumie pojęcie mały traktat wersalski 	zakończeniu I wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje skutki podpisania i niepodpisania małego traktatu wersalskiego 		
35. Skutki cywilizacyjne i kulturowe wielkiej wojny Zagadnienia 1. Społeczne skutki I wojny światowej. 2. Kryzysy gospodarcze. 3. Sztuka powojenna. 4. Kultura masowa.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady ilustrujące wpływ wojny na życie codzienne ludzi po jej zakończeniu; – wskazuje kino, telewizję i radio, jako narzędzia kultury masowej 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sytuację Francji, Anglii i USA po zakończeniu wojny; – rozumie pojęcia: katastrofizm, hiperinflacja 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wpływ wielkiego kryzysu na życie codzienne, wskazuje działania podjęte przez rządy, aby je minimalizować 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny i skutki wielkich kryzysów gospodarczych, dostrzega ich powiązanie z polityką wewnętrzną państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ wielkiej wojny na powstawanie nowych kierunków w sztuce i rozwój kultury masowej 	XXVI 1
36. Związek Sowiecki pod władzą Stalina Zagadnienia 1. Komunizm wojenny i NEP. 2. Przejęcie władzy przez Stalina. 3. ZSRS i jego polityka	<ul style="list-style-type: none"> – zna dwóch przywódców ZSRS; – wymienia, przynajmniej 3 cechy państwa totalitarnego; – rozumie i wyjaśnia skrót ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie i wyjaśnia pojęcia: kolektywizacja, NEP, socjalizm; – opowiada o traktowaniu obywateli przez władze ZSRS; – wyjaśnia, na czym polegał totalitarny charakter państwa sowieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego przeprowadzano tzw. czystki w armii i władzach ZSRS; – wskazuje znaczenie łagrów dla rozwoju przemysłu w ZSRS 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wprowadzenie kultu jednostki i jego znaczenie dla utrzymania władzy w ZSRS; – porównuje państwo demokratyczne z totalitarnym 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ kolektywizacji i industrializacji na życie codzienne obywateli ZSRS 	XXVI 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
gospodarcza, społeczna.						
37. Narodziny faszystów we Włoszech Zagadnienia 1. Przyczyny przejęcia władzy przez B. Mussoliniego. 2. Sytuacja Włoch po I wojnie światowej. 3. Włochy po rządami faszystów.	– wskazuje przywódcę faszystowskich Włoch; – wymienia, co najmniej trzy cechy państwa faszystowskiego	– rozumie pojęcia: faszizm, duce, czarne koszule – opisuje życie w faszystowskich Włoszech; – zna datę dojścia faszystów do władzy we Włoszech	– podaje przyczyny objęcia władzy przez B. Mussoliniego; – wymienia reformy wprowadzone przez faszystów	– omawia znaczenie traktatów laterańskich	– analizuje rolę propagandy w sukcesie partii faszystowskiej	XXVI 3
38. Niemcy pod władzą Hitlera Zagadnienia 1. Republika Weimarska. 2. Przejęcie władzy przez A. Hitlera. 3. Budowa państwa totalitarnego. 4. Żydzi w III Rzeszy. 5. Gospodarka i zbrojenia.	– wie, kto przejął władzę w Niemczech w 1933 r.; – wie, kiedy A. Hitler przejął władzę; – rozumie pojęcie III Rzeszy; – podaje, przynajmniej 2 przykłady świadczące o tym, że III Rzesza była państwem totalitarnym	– rozumie pojęcia: nazizm, noc kryształowa, Führer, Republika Weimarska, gestapo, ustawy norymberskie, pucz monarchijski	– wskazuje przyczyny objęcia władzy przez A. Hitlera; – omawia politykę III Rzeszy wobec Żydów; – omawia politykę gospodarczą III Rzeszy	– omawia znaczenie postanowień traktatu wersalskiego wobec Niemiec dla powstania i sukcesu NSDAP; – wskazuje przyczyny niechęci nazistów wobec Żydów	– analizuje rolę propagandy w sukcesie A. Hitlera	XXVI 3
39. Świat u progu wojny	– wymienia sojuszników III Rzeszy;	– rozumie pojęcia: państwa osi, układ	– zna postanowienia traktatów w Locarno	– wskazuje przyczyny agresywnej polityki III	– omawia przyczyny polityki państw	XXX 1 2 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Zagadnienia 1. Funkcjonowanie traktatu wersalskiego. 2. Powstanie osi Berlin-Rzym-Tokio. 3. Ekspansja III Rzeszy.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje ziemie zajęte przez III Rzeszę 	monachijski, Anschluss Austrii; <ul style="list-style-type: none"> wie, kiedy doszło do układu monachijskiego, Anschlussu Austrii, powstania osi 	i Rapallo; <ul style="list-style-type: none"> wskazuje działania podjęte przez III Rzeszę, łamiące postanowienia traktatu wersalskiego 	Rzeszy; <ul style="list-style-type: none"> omawia politykę zachodniej Europy w stosunku do III Rzeszy 	zachodnich w stosunku do III Rzeszy i jej skutki; <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny i proces kształtowania się sojuszu III Rzesza – Włochy-Japonia 	
40. Lekcja powtórzeniowa – Europa i świat po I wojnie światowej						
Sprawdzian 5.						
41. Walka o granice państwa polskiego Zagadnienia 1. Polskie programy wschodnie. 2. Walki o Lwów. 3. Wojna z bolszewikami 1920 r. 4. Powstanie wielkopolskie i powstania śląskie. 5. Plebiscyty.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej wymienia powstania i wojny, które doprowadziły do ostatecznego kształtu granic państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kiedy wybuchła wojna polsko-bolszewicka, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, zna ich rezultaty; zna poglądy Dmowskiego i Piłsudskiego w sprawie polskich granic; zna pojęcia: Orłęta Lwowskie, Bitwa Warszawska, „cud nad 	<ul style="list-style-type: none"> wie, w jaki sposób Wilno znalazło się w granicach Polski 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny i skutki powstań oraz plebiscytów; rozumie znaczenie wojny z bolszewikami dla kształtowania się granicy wschodniej 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, dlaczego Bitwa Warszawska, jest jedną z bitew, które decydowały o losach Europy 	XXVII 2 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
		Wisłą”, plebiscyt				
42. Konstytucja marcowa i ustrój II Rzeczypospolitej Zagadnienia 1. Pierwsze wybory do sejmu. 2. Konstytucja marcowa. 3. Pierwszy prezydent.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy uchwalono konstytucję marcową; – zna nazwisko pierwszego prezydenta II RP 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne założenia konstytucji marcowej 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia trójpodział władzy w konstytucji marcowej; – wie, jak przebiegały wybory na prezydenta 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje konsekwencje istnienia wielu partii i mniejszości narodowych w sejmie; – rozumie przyczyny zamordowania pierwszego prezydenta 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wady i zalety sceny politycznej Polski w pierwszej połowie lat 20. XX w. 	XXVII 1; XXVIII 2
43. Rządy autorytarne w Polsce 1926–1939 Zagadnienia 1. Polska przed przewrotem majowym. 2. Przewrót majowy. 3. Rządy sanacji. 4. Konstytucja kwietniowa.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy doszło do przewrotu majowego; – rozumie pojęcie sanacja 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przewrót majowy i rządy sanacji; – wie, co zmieniła konstytucja kwietniowa; – rozumie, dlaczego J. Piłsudski stał się legendą; – zna postać Ignacego Mościckiego 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny przewrotu majowego; – uzasadnia, dlaczego rządy w Polsce po przewrocie majowym nazywano autorytarnymi 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje przyczyny polityczne, które doprowadziły do sięgnięcia po władzę przez J. Piłsudskiego i jego obóz 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje konstytucje marcową i kwietniową, analizuje przyczyny zmian w konstytucji kwietniowej 	XXVIII 3 4
44. Społeczeństwo polskie w latach 1918–1939 Zagadnienia 1. Społeczeństwo polskie	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia mniejszości narodowe w Polsce; – opisuje życie codzienne na wsi i w mieście w okresie międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie rozmieszczenie mniejszości narodowych; – porównuje życie na wsi z życiem w mieście; 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia stosunki Polaków z mniejszościami narodowymi 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia politykę państwa wobec mniejszości 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje genezę konfliktów religijnych i narodowościowych w II RP 	XXIX 1

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
w liczbach. 2. Miasto i wieś w II Rzeczypospolitej. 3. Mniejszości narodowe w II RP i ich relacje z Polakami.		– wymienia wyznania II Rzeczypospolitej				
45. Przemiany gospodarcze w Polsce Zagadnienia 1. Gospodarcze skutki rozbiorów. 2. Budowa Gdyni. 3. Reformy W. Grabskiego 4. Wojna celna z Niemcami 5. Budowa COP. 6. Wielki kryzys gospodarczy w II RP.	– wymienia, przynajmniej 3 dokonania gospodarcze II RP; – wie, jaki port został zbudowany w okresie międzywojennym	– zna działania E. Kwiatkowskiego i W. Grabskiego; – rozumie pojęcia: COP, hiperinflacja, wojna celna	– wskazuje działania II RP, których celem było podniesienie gospodarcze kraju; – wskazuje przejawy Wielkiego Kryzysu w Polsce	– dostrzega wpływ Wielkiego Kryzysu na świecie na polską gospodarkę; – przedstawia znaczenie COP, wojny celnej i Gdyni dla funkcjonowania polskiej gospodarki	– wskazuje na negatywne współczesne skutki budowy COP	XXIX 2
46. Dorobek kulturalny i naukowy polskiego dwudziestolecia Zagadnienia 1. Oświata w okresie	– wie, w jaki sposób walczone z analfabetyzmem; – wie, na czym polegał rozwój kultury masowej w Polsce międzywojennej	– wymienia osiągnięcia Polaków na polu literatury, techniki, sportu, filmu	– zna nazwiska najwybitniejszego twórców dwudziestolecia międzywojennego – wymienia dziedziny, w których Polska przodowała w nauce	– rozumie przyczyny rozwoju kultury masowej i jej znaczenie dla młodego państwa polskiego	– analizuje dokonania Polaków na polu nauki i techniki oraz ich znaczenie dla gospodarki i obronności kraju	XXIX 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
<p>międzywojennym.</p> <p>2. Nauka i technika II RP.</p> <p>3. Literatura i sztuka.</p> <p>4. Sztuka masowa i sport.</p>			i technice			
<p>47. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939</p> <p>Zagadnienia</p> <p>1. Polska polityka zagraniczna w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości.</p> <p>2. Sukcesy i porażki polskiej polityki zagranicznej dwudziestolecia międzywojennego.</p> <p>3. Polityka zagraniczna marszałka J. Piłsudskiego.</p> <p>4. Stosunki Polski z Niemcami i ZSRS.</p> <p>5. Koncepcja Międzymorza.</p> <p>6. W przededniu wojny – zajęcie Zaolzia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wrogów Polski; – wskazuje kraje, które były sojusznikami Polski; – wie, kiedy i jakie żądania wysunęła III Rzesza w stosunku do Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – zna koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego; – wie, kiedy i z kim Polska podpisała traktaty 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje okoliczności podpisywania traktatów przez Polskę w okresie międzywojennym; – wie, w jakich okolicznościach Polska zajęła Zaolzie; – wie, co zawierał traktat Ribbentrop-Mołotow 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia polską politykę wobec III Rzeszy i ZSRS, dostrzega jej międzynarodowy kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia polską politykę zagraniczną wobec Czechosłowacji i Litwy, wskazuje jej konsekwencje; – ocenia koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego 	XXVIII 5

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
7. Żądania III Rzeszy wobec Polski i pakt Ribbentrop-Mołotow.						
48. Lekcja powtórzeniowa. Polska w dwudziestoleciu międzywojennym						
Sprawdzian 6.						

Wymagania edukacyjne. Klasa 8

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Wojna obronna Polski Zagadnienia 1.potencjały militarne Polski i Niemiec 2.atak niemiecki na Polskę 3.atak sowiecki na Polskę 4.przebieg wojny obronnej	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1 września 1939 r., 17 października 1939 r. zna postaci Polaków związanych z wojną obronną 1939 r. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcie wojna obronna wymienia chronologicznie podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem wojny obronnej 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje potencjały militarne Polski i Niemiec we wrześniu 1939 r. wskazuje na mapie główne punkty oporu Polaków we wrześniu 1939 r. omawia przebieg działań militarnych we wrześniu 1939 r. 	<ul style="list-style-type: none"> określa przyczyny i dostrzega skutki wkroczenia Niemców i Sowietów na ziemie polskie 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia bilans wojny obronnej Polski 	XXXI 1 2 3
2. Działania wojenne w latach 1939–1941 Zagadnienia 1.tzw. dziwna wojna na Zachodzie 2.wojna zimowa i zajęcie państw bałtyckich przez ZSRS 3.agresja Niemiec na kraje skandynawskie	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1940 r., 1941 r. wymienia podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem działań wojennych w latach 1939–1941 	<ul style="list-style-type: none"> zna pojęcia: plan „Barbarossa”, dziwna wojna, wojna zimowa, bitwa o Atlantyk opisuje przebieg ofensywy niemieckiej w Europie Zachodniej opisuje okoliczności wojny zimowej i przyłączenia nowych terenów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie przebieg działań wojennych w latach 1939–1941 wyjaśnia przyczyny przystąpienia USA do wojny charakteryzuje okoliczności agresji niemieckiej na Związek Sowiecki 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem działań wojennych w latach 1939–1941 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę Niemiec i ZSRR w latach 1939–1941 	XXXII 1 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
4.bitwa o Anglię 5.działania wojenne w Afryce 6.atak Niemiec na ZSRS 7.japoński atak na Pearl Harbor		przez ZSRS • omawia przebieg bitwy o Anglię • omawia przebieg konfliktu na kontynencie afrykańskim				
3. Polityka Niemiec w okupowanej Europie Zagadnienia 1.okupacja niemiecka w Europie Wschodniej i Zachodniej 2.postawy względem okupantów 3.Holokaust 4.powstanie w getcie warszawskim 5.Polacy wobec Holokaustu	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: styczeń 1942 r., kwiecień 1943 r. zna postaci: Janusz Korczak, Mordechaj Anielewicz 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: pacyfikacja, kolaboracja, dywersja, sabotaż, Holokaust, obóz zagłady, obóz koncentracyjny, eksterminacja, getto, Żegota, ŻOB, łapanka 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje okupację niemiecką na terenie Europy Zachodniej i Wschodniej opisuje postawy władz krajów okupowanych wobec władz niemieckich 	<ul style="list-style-type: none"> omawia politykę wyniszczenia stosowaną przez nazistów wobec Żydów, Romów i Słowian 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega, na czym polega wyjątkowość zagłady Żydów, której Niemcy dokonali na ziemiach polskich przedstawia przykłady Polaków wspomagających ludność żydowską (np. rodzinę Ulmów, Irenę Sendlerową, Jana Karskiego) 	XXXII 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
<p>4. Wielka koalicja i przełom na frontach</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.początki wielkiej koalicji i <i>Karta atlantycka</i> 2.niemieckie klęski na froncie wschodnim 3.walki w Afryce i lądowanie we Włoszech 4.konferencja w Teheranie 5.lądowanie w Normandii 6.walki na Dalekim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: sierpień 1941 r., czerwiec 1942 r., listopad 1943 r., 6 czerwca 1944 r. • zna postaci: Stalin, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt, Bernard Montgomery, Dwight Eisenhower 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: alianci, drugi front, kamikaze • wymienia chronologicznie podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem wojny • wymienia postanowienia konferencji teherańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przyczyny powstania koalicji antyhitlerowskiej • wskazuje na mapie główne bitwy i kierunki działań wojennych w Europie, Afryce i na Dalekim Wschodzie w latach 1942–1945 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia główne postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i> • wyjaśnia, kiedy i gdzie doszło do przełomów na frontach wojny, od których rozpoczęła się klęska państw osi 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wydarzenia wojenne z lat 1942–1944 • ocenia postanowienia konferencji w Teheranie z perspektywy interesu Polski 	<p>XXXII 1 4 XXXIV 2</p>
<p>5. Klęska państw osi i zakończenie II wojny</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.postanowienia konferencji wielkiej trójki w Jałcie i Poczdamie 2.upadek Berlina 	<ul style="list-style-type: none"> • zna daty: 8 maja 1945 r., 6 sierpnia 1945 r., 2 września 1945 r. • zna postaci: Stalin, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt, marszałkowie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie kapitulacja • wie, co wydarzyło się w Hiroszimie i Nagasaki • wymienia przyczyny klęski państw osi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia postanowienia konferencji w Jałcie i Poczdamie, ze szczególnym uwzględnieniem sprawy polskiej • omawia wydarzenia na frontach w latach 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wydarzenia wydarzenia polityczno-militarne rozgrywające się u schyłku II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega znaczenie użycia bomb atomowych • ocenia postanowienia konferencji wielkiej trójki 	<p>XXXII 3 4</p>

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
3.koniec wojny na Dalekim Wschodzie	sowiecy Koniew i Żukow		1944–1945			
6. Lekcja powtórzeniowa. II wojna światowa		•				
Sprawdzian 1						
7. Polska pod okupacją niemiecką Zagadnienia: 1.okupacja niemiecka na terenach wcielonych do Rzeszy 2.okupacja niemiecka na terenach Generalnego Gubernatorstwa	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1939 r., 1945 r. zna postać Hansa Franka wymienia miejsca zbrodni hitlerowskich wymienia najstraszniejsze katownie nazistowskie wymienia ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie, z których utworzono Generalne Gubernatorstwo 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: folkslista, akcja „AB”, pacyfikacja, gestapo, wysiedlenia, wywłaszczenie, okupacja opisuje życie codzienne Polaków w czasach okupacji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca zbrodni hitlerowskich; wskazuje na mapie ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie, z których utworzono Generalne Gubernatorstwo wskazuje linię podziału ziem polskich w 1939 r. porównuje okupację niemiecką na różnych terenach polskich 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje metody stosowane przez nazistów wobec Polaków oraz wie, jaki był ich cel 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia zbrodnie niemieckie z okresu II wojny światowej na ziemiach polskich 	XXXIII 1 2
8. Polska pod	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1940 r. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tereny 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje, na 	XXXIII 1 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
<p>okupacją sowiecką</p> <p>Zagadnienia: 1.okupacja sowiecka – represje 2.zbrodnia katyńska i kłamstwo katyńskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna postaci: Janina Antonina Lewandowska, Stalin wymienia miejsca masowych egzekucji polskich oficerów 	<p>zbrodnia katyńska, łagier, zsyłka, deportacja</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cele i metody sowieckiej polityki okupacyjnej 	<p>przyłączone do ZSRS</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsca masowych egzekucji polskich oficerów charakteryzuje zbrodnię katyńską omawia cele sowieckiej polityki okupacyjnej i metody, które stosowały władze, aby je osiągnąć 	<p>polityczne dążenia i sposoby działania okupantów niemieckiego i sowieckiego oraz wymienia podobieństwa i różnice między nimi</p>	<p>czym polegało kłamstwo katyńskie</p>	
<p>9. Władze polskie na uchodźstwie</p> <p>Zagadnienia: 1.rząd RP na uchodźstwie 2.Armia Polska w ZSRS 3.udział Polaków w walkach na zachodzie Europy, Bliskim Wschodzie i w Afryce 4.układ Sikorski–Majski</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 30 lipca 1941 r., kwiecień 1943 r. wymienia członków władz polskich na uchodźstwie (w tym gen. Władysława Sikorskiego, Władysława Raczkiewicza, gen. Kazimierza Sosnkowskiego, Stanisława Mikołajczyka, gen. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: Rada Narodowa, dywizjon, brygada wskazuje na mapie ważniejsze miejsca bitew wymienia członków rządu polskiego na uchodźstwie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, w jakich okolicznościach utworzono polski rząd na uchodźstwie przedstawia osiągnięcia jednostek polskich na frontach II wojny światowej wyjaśnia, dlaczego stosunek aliantów do sprawy polskiej podlegał przemianom 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki polsko-sowieckie od września 1939 do lipca 1943 r. charakteryzuje działalność Polaków poza granicami kraju w okresie wojny 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia postanowienia układu Sikorski–Majski 	XXXIV 1 2 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	<p>Władysława Andersa)</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne polskie formacje zbrojne, które walczyły z Niemcami po stronie aliantów wymienia miejsca ważniejszych bitew stoczonych przez polskie oddziały po stronie aliantów 					
<p>10.Polskie Państwo Podziemne</p> <p>Zagadnienia:</p> <p>1.działalność cywilnego pionu Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>2.działalność wojskowego pionu Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>3.działalność politycznego pionu Polskiego państwa Podziemnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 14 lutego 1942 r. zna postaci najważniejsze postaci związane z Polskim Państwem Podziemnym (w tym gen. Stefana Grot-Roweckiego, Cyryla Ratajskiego, Jana Piekałkiewicza, Jana Stanisława 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: Szare Szeregi, akcja „N”, Delegat Rządu na Kraj, V-2, cichociemni rozwija skróty: ZWZ, SZP, AK, BCh omawia metody oporu, które stosowali Polacy wobec niemieckiego okupanta opisuje strukturę 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje instytucje i organizacje, które tworzyły Polskie Państwo Podziemne omawia działalność najważniejszych ugrupowań politycznych działających w warunkach konspiracyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność poszczególnych organów Polskiego Państwa Podziemnego 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia funkcjonowanie i osiągnięcia Polskiego Państwa Podziemnego 	XXXIII 4

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
	Jankowskiego, gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze ugrupowania polityczne działające w warunkach konspiracyjnych 	Polskiego Państwa Podziemnego				
11.Ziemie polskie w latach 1943–1944 Zagadnienia: 1.Polska Partia Robotnicza i Gwardia Ludowa 2.powstanie KRN 3.Ludowe Wojsko Polskie i powstanie Armii Ludowej 4.zbrodnia wołyńska 5.powstanie PKWN i Rządu Tymczasowego	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1944 r. zna postaci: Stepan Bandera, Wanda Wasilewska, Zygmunt Berling 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcie zbrodni wołyńskiej rozwija skróty: PPR, GL, AL, KRN, PKWN omawia okoliczności powstania 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki wymienia powody konfliktu polsko-ukraińskiego w Małopolsce Wschodniej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie działania i w jakim celu podjął Stalin, by stworzyć na ziemiach polskich nowy ośrodek władzy wskazuje na mapie Wołyń 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki polsko-ukraińskie w czasach II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przyczyny, z powodu których konflikt polsko-ukraiński przyjął tak krwawą formę ocenia działania komunistów na ziemiach polskich w latach 1943–1944 	XXXIII 3 4 XXXVI 1
12.Powstanie	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cele i formy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje 	XXXIII 5

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
<p>warszawskie</p> <p>Zagadnienia:</p> <p>1.plan „Burza”</p> <p>2.przyczyny wybuchu i przebieg powstania warszawskiego</p> <p>3.losy ludności cywilnej w trakcie powstania</p> <p>4.skutki powstania</p>	<p>sierpnia 1944 r., 2 października 1944 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> zna postaci: gen. Tadeusz Bór-Komorowski, płk. Antoni Monter-Chruściel, Jan Stanisław Jankowski, gen. Erich von dem Bach 	<p>plan „Burza”, godzina „W”</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zbrodnie nazistowskie dokonane na ludności cywilnej i żołnierzach polskich w trakcie powstania i po jego zakończeniu 	<p>realizacji planu „Burza”, z uwzględnieniem przyczyny wybuchu powstania warszawskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje przebieg działań zbrojnych podczas powstania 	<p>postawę aliantów zachodnich i Stalina wobec walczącej Warszawy</p>	<p>uproszczonej oceny skutków i znaczenia powstania</p>	
<p>13.Lekcja powtórzeniowa. Polska w latach II wojny światowej</p>						
<p>Sprawdzian 2</p>						
<p>14.Skutki II wojny światowej</p> <p>Zagadnienia:</p> <p>1.bilans II wojny światowej</p> <p>2.powstanie ONZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1945 r. wie, jak zostały ukarane osoby odpowiedzialne za zbrodnie wojenne umie wskazać skutki II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa odgrywające kluczową rolę w Radzie Bezpieczeństwa ONZ opisuje warunki, w jakich żyli ludzie 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela i wymienia skutki polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakim celu powstało ONZ 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje bilansu skutków II wojny światowej 	<p>XXXII 5</p>

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
		w Europie po zakończeniu wojny				
15.Początki zimnej wojny Zagadnienia: 1.rozpad koalicji antyhitlerowskiej 2.powstanie NATO i Układu Warszawskiego 3.zimna wojna 4.podział Niemiec 5.wojna koreańska	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1949 r., 1950–1953 zna postaci: Harry Truman, Konrad Adenauer, George C. Marshall podaje nazwy sojuszu wojskowego, który łączyły Stany Zjednoczone i ich partnerów oraz sojuszu łączącego ZSRS i kraje mu podporządkowane 	<ul style="list-style-type: none"> wie, co oznaczają skróty: NATO, RWPG, RFN, NRD rozumie pojęcia: doktryna powstrzymywania, plan Marshalla, żelazna kurtyna, Układ Warszawski, wyścig zbrojeń, zimna wojna, imperializm, propaganda, blok wschodni, blok zachodni, blokada Berlina opisuje okoliczności rozpadu koalicji antyhitlerowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i wskazuje na mapie państwa wchodzące w skład bloków wschodniego i zachodniego omawia konsekwencje rozpadu koalicji antyhitlerowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje okoliczności, które doprowadziły do podziału Niemiec omawia wydarzenia związane z wojną koreańską 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje kształtowanie się nowego układu sił politycznych na świecie po II wojnie światowej 	XXXV 1 2 3
16.Powojenna Polska Zagadnienia: 1.nowe granice Polski 2.skutki społeczne	<ul style="list-style-type: none"> wie, które ziemie należały do II RP, lecz nie znalazły się w powojennych granicach Polski, 	<ul style="list-style-type: none"> umie wymienić skutki II wojny światowej dla ziem polskich rozumie pojęcia: repatriacja, 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje trudności życia codziennego w powojennej Polsce omawia proces podporządkowywania polskiej gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje czynniki, które wpłynęły na zmianę struktury narodowościowej w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje bilansu skutków II wojny światowej na ziemiach 	XXXII 5; XXXVI 1

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
i gospodarcze II wojny światowej na ziemiach polskich 3.reforma rolna i nacjonalizacja na ziemiach polskich	oraz potrafi wskazać je na mapie • wymienia podstawowe problemy życia codziennego, z jakimi spotykali się Polacy tuż po zakończeniu wojny	terytorium pojałtańskie, nacjonalizacja, bitwa o handel • wymienia czynniki, które wpłynęły na zmianę struktury narodowościowej w Polsce	władzy komunistycznej • omawia zmiany terytorialne i demograficzne na ziemiach polskich po 1945 r.	• charakteryzuje życie ludności polskiej na Kresach Wschodnich	polskich	
17. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce Zagadnienia: 1.powstanie TRJN 2.komunistyczny aparat represji	• zna daty: 1945 r., 1946 r., 1947 r. • zna postaci: Stanisław Mikołajczyk, Bolesław Bierut, Władysław Gomułka, Edward Osóbka-Morawski, Józef Cyrankiewicz	• rozumie pojęcia: Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP), безпеka, proces szesnastu, Ludowe Wojsko Polskie, obława augustowska, referendum, PSL, PZPR	• omawia działania Polaków mające na celu niedopuszczenie do przejęcia pełnej kontroli nad Polską przez komunistów	• charakteryzuje główne etapy przejmowania rządów w Polsce przez komunistów	• dokonuje oceny działań komunistów mających na celu zniewolenie Polski	XXXVI 1
3.referendum w 1946 r. 4.wybory w 1947 r.	• wymienia główne etapy przejmowania rządów w Polsce przez komunistów	• wyjaśnia, w jaki sposób Polacy starali się nie dopuścić do przejęcia pełnej kontroli nad Polską				XXXVI 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
		<p>przez komunistów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób komuniści zapewnili sobie pełnię władzy 				
<p>18.Różne koncepcje walki z władzą komunistyczną</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.nastroje społeczne wśród ludności polskiej po II wojnie światowej 2.podziemie niepodległościowe 3.działalność Kościoła katolickiego 4.Polacy na emigracji 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane postaci tego okresu (m.in. Stefana Wyszyńskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Hieronima Dekutowskiego „Zapory”, Danuty Siedzikówny „Inki”, Jana Rodowicza „Anody”, Witolda Pileckiego) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: Rozgłośnia Polska Radia Wolna Europa, amnestia • omawia rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje losy żołnierzy podziemia niepodległościowego • wyjaśnia, w jakim celu władze ogłaszały amnestie dla żołnierzy podziemia niepodległościowego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej • charakteryzuje pozycję i rolę polskiego Kościoła katolickiego po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje postawy Polaków wobec władzy komunistycznej 	XXXVII 1
<p>19.Stalinizm w Polsce</p> <p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ramy czasowe stalinizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • zna datę 1952 r. • zna postaci: August Emil Fieldorf „Nil”, Konstanty Rokossowski, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: stalinizm, procesy pokazowe, безпеaka, indoktrynacja, propaganda, wróg 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zasady działania komunistycznej gospodarki • porównuje system rządów w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę propagandy w kształtowaniu społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje funkcjonowanie poszczególnych elementów systemu stalinowskiego 	XXXV 4

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
i sowietyzacja armii polskiej 2.terror stalinowski 3.indoktrynacja i propaganda komunistyczne 4.konstytucja PRL	Bolesław Bierut, Aleksander Zawadzki, Józef Cyrankiewicz	ludu, ZMP, kolektywizacja • wyjaśnia, czym był system totalitarny • wyjaśnia, w jakim celu rządzący stosowali propagandę i indoktrynowali młodzież	i ZSRS		na ziemiach polskich	
20.Za żelazną kurtyną Zagadnienia: 1.państwa europejskie pod wpływem ZSRS 2.destalinizacja 3.powstanie węgierskie i Praska Wiosna	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1953 r., 1956 r., 1968 r. zna postaci: Nikita Chruszczow, Imre Nagy, Aleksander Dubczek wymienia państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945 r. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: inwigilacja, sowietyzacja, destalinizacja, odwilż, Praska Wiosna wyjaśnia, jakie znaczenie dla tzw. odwilży miała śmierć Stalina i działalność Chruszczowa 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945 r. opisuje wydarzenia związane z rewolucją węgierską i Praską Wiosną 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przyczyny i skutki rewolucji węgierskiej i Praskiej Wiosny porównuje okres stalinizmu w państwach znajdujących się za żelazną kurtyną 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje cechy charakterystyczne dla ustroj krajów znajdujących się w sowieckiej strefie wpływów 	XXXII 5
21. Lekcja powtórzeniowa. Polska i świat po II wojnie światowej		•				

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Sprawdzian 3						
22.Nowa mapa świata – dekolonizacja Zagadnienie: procesy dekolonizacyjne w Azji i Afryce, ich przyczyny i przebieg	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1960 r. zna postaci: Mahatma Gandhi, Nelson Mandela umie wskazać przyczyny dekolonizacji wymienia państwa będące potęgami kolonialnymi 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: dekolonizacja, apartheid, rasizm, Rok Afryki, Organizacja Jedności Afrykańskiej wyjaśnia, w jakim celu powstała Organizacja Jedności Afrykańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przebieg dekolonizacji w Indiach, RPA i Algierii rozdziela i wymienia skutki dekolonizacji 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przyczyny, przebieg i skutki procesów dekolonizacyjnych w Azji i Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje bilansu procesów dekolonizacyjnych w Afryce i Azji tłumaczy rolę jednostek na losy krajów i świata 	XXXV 5
23.Bliski Wschód – konflikty arabsko-izraelskie Zagadnienia: 1.narodziny syjonizmu i okres międzywojenny 2.powstanie państwa Izrael 3.konflikt palestyński	<ul style="list-style-type: none"> zna daty 1948 r., 1993 r. zna postaci: Jasir Arafat, Icchak Rabin 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: syjonizm, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP), autonomia wymienia przyczyny powstania syjonizmu wyjaśnia, dlaczego Palestyna jest zaliczana do najbardziej 	<ul style="list-style-type: none"> umie wskazać na mapie: państwo Izrael, obszar Palestyny, Półwysep Synaj, Egipt, Wzgórza Galon, Syrię, Jordanię i Liban opisuje, jak doszło do powstania państwa Izrael 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki Izraela z sąsiednimi państwami 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje sytuację polityczną Izraela i Palestyny po II wojnie i w czasach współczesnych 	XXXV 7

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
		zapalnych regionów Bliskiego Wschodu				
24.Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS Zagadnienia: 1.zaostrenie zimnej wojny 2.kryzys kubański 3.kryzys berliński 4.wojna w Wietnamie i Afganistanie	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1959 r., 1962 r. zna postaci: Fidel Castro, Nikita Chruszczow wymienia przyczyny wojen w Wietnamie i Afganistanie 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: odprężenie, kryzys kubański, mur berliński opisuje formy rywalizacji wielkich mocarstw w okresie zimnej wojny 	<ul style="list-style-type: none"> umie wskazać przyczyny i potencjalne skutki kryzysu kubańskiego wyjaśnia, czym było i jak się przejawiało odprężenie w stosunkach międzynarodowych 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przyczyny wojen w Wietnamie i Afganistanie 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przyczyny i skutki zimnowojennej rywalizacji USA i ZSRS 	XXXV 6
26.Daleki Wschód – Chiny i Japonia Zagadnienia: 1.komunizm w Chinach	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1949 r., 1959 r., 1966–1976 zna postać Mao Zedonga umie wskazać na mapie Chiny i Japonię 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: Kuomintang, ChRL, maoizm, wielki skok, rewolucja kulturalna, Tiananmen, azjatycki tygrys 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakich okolicznościach komuniści przejęli władzę w Chinach 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, jak układały się stosunki pomiędzy ChRL a ZSRS po 1949 r. 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje oceny rządów komunistów w Chinach 	XXXV 8
27.Proces integracji europejskiej Zagadnienia: 1.przyczyny i początki procesu integracji	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1951 r., 1957 r., 1993 r., 2004 r. zna postaci: Jean Monnet, Konrad 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy powstawania UE wyjaśnia skróty UE i EWWiS wyjaśnia, czym jest 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje etapy powstawania UE wskazuje na mapie Europy kraje członkowskie UE 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje okoliczności powstania UE analizuje proces powstawania 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega szanse wynikające z powstania UE 	XXXV 10

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
europejskiej 2.powstanie Unii Europejskiej i etapy jej rozszerzania 3.główne organy Unii Europejskiej	Adenauer, Robert Schuman • wymienia główne organy UE i ich funkcje oraz podaje przyczyny jej powstania	wspólny rynek i co jest podstawowym celem działalności UE		i rozszerzania się UE	• ocenia skutki powstania UE	
28.Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX wieku Zagadnienia: 1.narodziny społeczeństwa konsumpcyjnego 2.rewolucja obyczajowa i bunt młodzieżowy z 1968 r. 3.amerykanizacja kultury 4.reforma Kościoła katolickiego 5.Społeczeństwo informacyjne	• zna datę 1968 r. • zna postać Elvisa Presleya • zna zespół The Beatles • wymienia postanowienia Soboru Watykańskiego II	• rozumie pojęcia: państwo opiekuńcze, społeczeństwo konsumpcyjne, społeczeństwo informacyjne, ruch hipisowski, punk, rock and roll, feminizm, kraje Trzeciego Świata, internet, amerykanizacja, globalizacja, Sobór Watykański II, laicyzacja	• opisuje przemiany społeczne i kulturowe, jakie nastąpiły u schyłku lat 50. i w latach 60. i 70.	• porównuje proces przemian społecznych w krajach Zachodu, za żelazną kurtyną i w krajach Trzeciego Świata	• analizuje zjawiska amerykanizacji i globalizacji	XXXV 11
29.Lekcja powtórzeniowa.						

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Świat w drugiej połowie XX wieku						
Sprawdzian 4						
30.Postalinowska odwilż i mała stabilizacja Zagadnienia: 1.odwilż po śmierci Stalina 2.wydarzenia poznańskiego czerwca i Października 1956 r. 3.czasz małej stabilizacji	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1956 r. zna postaci: Władysław Gomułka, Józef Cyrankiewicz, Edward Ochab wymienia zjawiska świadczące o odwilży w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: odwilż, mała stabilizacja, poznański czerwiec, rehabilitacja, aparat partyjny, ZOMO, SB, list otwarty, Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, Układ Warszawski 	<ul style="list-style-type: none"> umie wskazać na mapie Poznań wyjaśnia, jak doszło do wystąpień w czerwcu 1956 r. oraz jakie były ich przebieg i konsekwencje 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zjawiska świadczące o odwilży na ziemiach polskich charakteryzuje życie codzienne w czasach Gomułki 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia działania Gomułki 	XXXVII 2; XXXVIII 1 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
<p>31. Konflikt państwa z Kościołem</p> <p>Zagadnienia: 1. czas odwilży i złagodzenie polityki wobec Kościoła katolickiego 2. zaostrzenie kursu wobec Kościoła na początku lat 60. 3. pojednanie biskupów polskich i niemieckich 4. obchody Milenium w Polsce</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1965 r., 1966 r. zna postać Stefana Wyszyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: odwilż, Milenium, Tysiąclecie opisuje przejawy złagodzenia polityki antykościelnej w czasach odwilży 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, na czym polegało zaostrzenie polityki władz wobec Kościoła na początku lat 60. omawia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje spór wokół obchodów Milenium państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich dla pojednania polsko-niemieckiego po II wojnie światowej ocenia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce 	XXXVIII 4
<p>32. Bunt społeczny w latach 1968 i 1970</p> <p>Zagadnienia: 1. wystąpienia studenckie i robotnicze za rządów Gomułki 2. upadek rządów</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1968 r., 1970 r. zna postaci: Zbigniew Godlewski, Edward Gierek, Stefan Kisielewski 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcie polityka antysyjonistyczna 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny i skutki wystąpień z 1968 r. i 1970 r. 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega podobieństwa i różnice w przyczynach buntu studenckiego z 1968 r. i robotniczego z 1970 r. charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia rząd Gomułki 	XXXVIII 3

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Gomułki				konsekwencje tych wystąpień		
33.PRL pod rządami Edwarda Gierka Zagadnienia: 1.rozwoj gospodarki w czasach Gierka i podłoże tego rozwoju 2.umocnienie władzy PZPR 3.otwarcie na Zachód i sukcesy sportowe Polski z lat 70. 4.wystąpienia robotnicze w 1976 r. i ich podłoże oraz skutki	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1976 r. zna postać Edwarda Gierka oraz wybrane postaci z życia kulturalnego i sportowego tego okresu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zmiany, które nastąpiły w życiu codziennym Polaków w czasach rządów Gierka wyjaśnia, na czym opierała się polityka gospodarcza Polski za rządów Gierka opisuje sukcesy sportowe Polaków w okresie PRL 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny i wymienia skutki wystąpień z 1976 r. opisuje rozwój gospodarczy PRL za czasów Gierka 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega podobieństwa i różnice w przyczynach buntów z 1956, 1968, 1970 i 1976 r. dostrzega długofalowe konsekwencje polityki gospodarczej Gierka 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje politykę Gierka i Gomułki ze szczególnym uwzględnieniem działań władzy wobec protestujących ocenia rządy Gierka 	XXXVIII 1 2 3
34.Narodziny opozycji politycznej Zagadnienia: 1.powstanie i działalność KOR 2.aktywizacja i działalność	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1978 r., 1979 r. zna postaci czołowych opozycjonistów podaje przykłady twórców ograniczanych 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: cenzura, bibuła, drugi obieg, KOR, WZZ omawia, w jaki sposób starano się łamać monopol wydawniczy władzy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady działań opozycji, które miały wesprzeć represjonowanych robotników, uczestników protestów w czerwcu 1976 r. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego tak istotne było złamanie monopolu wydawniczego państwa komunistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie wyboru Polaka Karola Wojtyły na tron papieski 	XXXVIII 5 6

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
<p>opozycji</p> <p>3. represjonowanie opozycji</p> <p>4. wybór Jana Pawła II</p>	<p>przez cenzurę</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów 		<ul style="list-style-type: none"> omawia twórczość pisarzy cenzurowanych 	<p>o</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów 		
<p>35. Rewolucja Solidarności 1980–1981</p> <p>Zagadnienia:</p> <p>1. narodziny NSZZ „Solidarność”</p> <p>2. gospodarka w kryzysie</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1980 r., 1981 r. zna postaci: Lech Wałęsa, Wojciech Jaruzelski, Leonid Breżniew, Ryszard Kukliński 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: MKS, NSZZ „Solidarność”, porozumienia sierpniowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejscowości, w których doszło do podpisania porozumień między władzą a MKS-ami 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie miały konsekwencje porozumienia sierpniowe charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność” 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wydarzenia 1980 i 1981 r. 	XXXVIII 6 7 8
<p>36. Stan wojenny w Polsce</p> <p>Zagadnienia:</p> <p>1. przyczyny wprowadzenia stanu wojennego</p> <p>2. rodzaje represji stosowane przez władzę w okresie stanu wojennego</p> <p>3. opór społeczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 13 grudnia 1981 r., 1983 r. zna postaci: Wojciech Jaruzelski, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Bogdan Borusewicz, Jerzy Popiełuszko, Grzegorz 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: internowanie, stan wojenny, sankcje gospodarcze, pacyfikacja omawia przykłady represji, jakie spadły na opozycję w czasie stanu wojennego omawia wydarzenia związane 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Katowice omawia najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego charakteryzuje ruch społeczny 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie wręczenia nagrody Nobla Lechowi Wałęsie w 1983 r. ocenia, czy słusznie stan wojenny uważany jest za 	XXXIX 1 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
w okresie stanu wojennego	Przemyk, Czesław Kiszczak <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady represji, jakie spadły na opozycję w czasie stanu wojennego 	z pacyfikacją kopalni „Wujek”		„Solidarność”	kontrowersyjne wydarzenie w historii Polski	
37.Lekcja powtórzeniowa. Polska Rzeczpospolita Ludowa						
Sprawdzian 5						
38.Kryzys wewnętrzny ZSRS Zagadnienia: 1.przyczyny kryzysu gospodarczego ZSRS 2.wojna w Afganistanie 3.wyścig zbrojeń 4.rządy Michaiła Gorbaczowa	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1985 r., 1986 r. zna postaci: Leonid Breżniew, Michaił Gorbaczow, Ronald Reagan 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: mudżahedin, wyścig zbrojeń, głośność, pierestrojka wymienia przyczyny kryzysu gospodarczego w ZSRS na początku lat 80. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Czarnobyl omawia wydarzenia związane z katastrofą atomową w ZSRS i ich skutki wyjaśnia, czym był wyścig zbrojeń oraz wskazuje, kto i z jakich powodów go rozpoczął omawia, jakie konsekwencje dla ZSRS miał udział 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje reformy przeprowadzone przez Gorbaczowa omawia sytuację gospodarczo-polityczną ZSRS w latach 80. 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje proces powolnego upadku ZSRS 	XXXV 9

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
			w konflikcie w Afganistanie			
39.Upadek PRL i narodziny III RP Zagadnienia: 1.ostatnie lata PRL 2.okrągły stół 3.wybory parlamentarne w 1989 r. 4.rządy Tadeusza Mazowieckiego 5.narodziny III RP	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: czerwiec 1989 r., 1990 r. zna postaci: Ryszard Kaczorowski, Lech Wałęsa, Tadeusz Mazowiecki, Jacek Kuroń, Adam Michnik, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Aleksander Kwaśniewski, Leszek Miller 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: okrągły stół, wybory powszechne omawia okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole wymienia najważniejsze osoby biorące udział w obradach okrągłego stołu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne postanowienia podjęte podczas obrad okrągłego stołu opisuje rządy Mazowieckiego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wyniki i skutki wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 r. charakteryzuje okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie wydarzeń 1989 r. dla kształtowania III RP 	XXXIX 3
40.Jesień Narodów Zagadnienia: 1.kryzys w krajach bloku wschodniego 2.Jesień Narodów w Czechosłowacji, Niemczech, Rumunii i na Węgrzech 3.rozwiązanie Układu Warszawskiego i RWPG	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1989 r. zna postaci: Václav Havel, Nicolae Ceaușescu 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: Jesień Narodów, aksamitna rewolucja wymienia najważniejsze wydarzenia związane z okresem Jesieni Narodów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w ZSRS wpłynęły na upadek rządów komunistycznych w krajach bloku wschodniego wskazuje na mapie kraje objęte wydarzeniami Jesieni Narodów omawia proces demokratyzacji na 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje procesy dekomunizacyjne na obszarze Czechosłowacji, Niemiec, Rumunii i Węgier 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega symboliczne znaczenie upadku muru berlińskiego 	XXXV 9

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
			terenie Węgier, NRD, Czechosłowacji i Bułgarii • opisuje wydarzenia związane z rewolucją w Rumunii			
41.Rozpad ZSRS, Czechosłowacji i Jugosławii Zagadnienia: 1.Rozpad ZSRS i jego następstwa	• zna daty: 1991 r., 1992–1995 • zna postać Michaiła Gorbaczowa	• wymienia główne przyczyny, dla których doszło do zmian geopolitycznych na mapie Europy	• wskazuje na mapie nowo powstałe państwa • opisuje okoliczności odzyskania niepodległości przez kraje bałtyckie	• wyjaśnia, jak doszło do powstania Wspólnoty Niepodległych Państw	• dokonuje próby oceny zmian na mapie Europy u schyłku XX w. oraz dostrzega szanse i zagrożenia z nich wynikające	XXXV 9
42.III Rzeczpospolita Zagadnienia: 1.przemiany w życiu politycznym w Polsce w latach 90. i w pierwszej dekadzie XXI w. 2.Konstytucja RP z 1997 r.	• zna daty: 1990 r., 1991 r., 1997 r. • zna postaci: Jan Olszewski, Aleksander Kwaśniewski, Lech Wałęsa, Hanna Suchocka, Bronisław Komorowski, Lech	• rozumie pojęcia: lustracja, SLD, PSL, PiS, PO • wymienia najważniejsze zmiany wprowadzone przez rząd Tadeusza Mazowieckiego	• omawia zmiany na polskiej scenie politycznej na początku lat 90.	• charakteryzuje przemiany ustrojowe w latach 1989–1997 • charakteryzuje najważniejsze treści zawarte w Konstytucji III RP	• analizuje przemiany obozu politycznego wywodzącego się z Solidarności	XL 1

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
3.wejście Polski do UE	Kaczyński					
43.Przemiany gospodarczo-społeczne w Polsce po 1989 r. Zagadnienia: 1.reformy gospodarki III RP 2.koszty społeczne reform 3.życie kulturalne i edukacja w III RP	<ul style="list-style-type: none"> zna datę 1989 r. zna postaci: Leszek Balcerowicz, Wisława Szymborska, Andrzej Wajda, Roman Polański, Krzysztof Kieślowski podaje przykłady pozytywnych i negatywnych zmian w życiu Polaków po 1989 r. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: gospodarka rynkowa, restrukturyzacja, prywatyzacja, inflacja wyjaśnia, na czym polegał plan Balcerowicza wskazuje trudności, jakie pojawiły się w trakcie realizacji planu Balcerowicza 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sytuację gospodarczą Polski w momencie przejścia rządów przez gabinet Tadeusza Mazowieckiego omawia przykłady pozytywnych i negatywnych zmian w życiu Polaków po 1989 r. 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje modele gospodarki polskiej przed i po 1989 r. charakteryzuje życie kulturalne III RP 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje, dlaczego Polska pod koniec XX w. wciąż znajdowała się na niższym poziomie rozwoju gospodarczego niż kraje zachodnie 	XL 2 3
44.Polska w NATO i Unii Europejskiej Zagadnienia: 1.kierunki polskiej polityki zagranicznej 2.znaczenie i konsekwencje	<ul style="list-style-type: none"> zna daty: 1999 r., 2004 r. zna postaci: Jan Nowak-Jeziorański, Zbigniew Brzeziński wymienia sąsiadów III RP 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: Trójkąt Weimarski; Trójkąt Wyszehradzki, Grupa Wyszehradzka 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie sąsiadów III RP, członków Trójkąta Weimarskiego, Trójkąta Wyszehradzkiego i Grupy Wyszehradzkiej omawia główne etapy 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega znaczenie i konsekwencje opuszczenia Polski przez wojska rosyjskie charakteryzuje stosunki Polski z nowymi 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia politykę zagraniczną III RP 	XLI 1 2

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
opuszczenia ziem polskich przez armię rosyjską			integracji Polski ze strukturami NATO • omawia główne etapy integracji Polski z UE	sąsiadami		
45.Lekcja powtórzeniowa. Polska i świat na przełomie XX i XXI wieku						
Sprawdzian 6						